

Káyisan ka Waah wa weeyem wa ti púkoo eyye

Aluu pakanam keeyemaam ka ti káasiitan, inci kicanaa.

Cóopiyoo unaa púkoo ya eti Káyisan ka, íllafi upusincanaa ayme akiice púkoo eyye, teyme naakiice yo nin peyme naakiice yo. Púkoo eyye Saṇ akiice yo. Eehe nkasoke nii pikee pa, Saṇ anjuu lompo akiice púkoo ya eti ekoonjan ya éesuume ya eti Saṇ nin lompo sileetal sa síhaaciil sa siti Saṇ. Akiicaakiic púkoo eyye ti pikelan eloṇ ya eteyoo, oom waati akina ti ékuluma ti econ eyya nkasok ya Patumos, ti caanak enca ammeya nii kéeyinane ka ti Yéesu unka ti kaakallanee meemak kamma káyanan ka kiteyii.

Ti pakayme naakiice púkoo eyye? Akiicaakiic yo ti sicanku siyema isak nin súsupak ti mah ma miti Asii. Pakakee ti kéeyinane ka ti picanku empuu, nkacuk kúnuul kamma kaakallanee enkuu. Pakakee kéeyinane ka, pikalaṇana keeneetaat pánipani nkayeno hiṇes kaalincanii. Pakakee paka nkayeno émakiyanoolo apan káhinut waah ti kámakiyan Pútuun pa. Yéesu náatunk Saṇ apikiic púkoo eyye, kati apenan kéeyinane ka sempe nin páhaañi kapucók kíp ti káyanan ka kiteyii.

Ti púkoo eyye, hícump waah úciiticiiti káacenkin nin káawincinool, hícump

kéeyinane ti Yéesu kásiyoolut ti pácenkinal eteyyo, pale hoonool hiyem le heehiina hat hikina hiyem, Pútuun pa amansa ti coonool niñ Añii etempo Yéesu Krista, mpíyemi ti elemeyu etempo, pikina pikaakaay iheeku akamool etempo, Seetaani ya, mpupuuñanool pakan etempo keecoke ka kíp ti káyinan ka kiteyii.

San náayisan nii, Pútuun pa píñikenaañiken meemak ti pakanc pa piti pakan paka. Mpíyisan káñiken enkuu pínapii ti hícomp hítaapanu samat nii, épankul, páyiyinanal etaam, hikam, úkuuñu niñ seemak. Píhinaahin eehuu ancuk pakan paka káwunkiyaa umuuyen wa uteyii nkámakiyan po.

Púkoo eyye náayisan lombo hikam heeyem ti pitaako ti pututa Pútuun pa niñ Seetaani ya. Seetaani ya, eeyem ya lombo nínkinankoo ya, yoopiya ti páhin pínapii ti píhina eteyyo, poko kayem élukuleen elampa ya niñ ayaamakoola ya eeneetaat a pánipani. Néhin lombo pínapii ti akee aal ahaañiya enfakat. Ti payenkuu Seetaani ya nénapii epilincan pakan paka, néekatinool pakan paka niñ Pútuun pa, neenanii kaakallanee kenfakat. Pale Pútuun pa piheekaaheek hikam eehe pínapii ti Añii etempo Yéesu Krista, Císaacii ca citi Pútuun pa ceetaañee ca, ceenoome ca Pútuun pa pakan paka ti hísim etenco.

San náayisan lombo nii, keecoke ka kíp ti káyinan ka kiteyii ti Císaacii ca niñ ti tooñaa ya eyya nkátuunane ya, apan kawufanut elonjii ti kincaam ka kiti Seetaani ya, Pútuun pa efipupuuñanoolii. Mpuwufanii elonj ya eepayan-

too ya eekaakaay ya pitaako ti patiila éeyeeni ya
niŋ ti etaam ya éeyeeni ya.

Kikee kilim keetaake nafaa

Elemeyu - ekina eyem híkon hiti amansa.

Cáwii - ekina eyem la amansa naayem ati
hikaw, samat nii cáwii ca citi Pútuun pa, cikina
ciyem pakan paka púloon keesayane ka Pútuun
pa nii pikina piyem amansa ya ateyii.

Púlunta - ekina eyem dúniyaa ya.

Ayaamakoola - akina ayem an aŋa nákup
ti caacaw ca citi Pútuun pa. Ayaamakoola
pánipani nasoksok eeha Pútuun pa mpusoke ha.

Caminkolon - ekina eyem cuuraay.

*Alaapalaka meemak ti káasiitan ka kiti aluu.
Alímaati Pútuun pa pípankin kunuu unaa,
mpípankin saan unaa pipiyankanan unaa kati
úyiniyaa kasayan hilim etempo. Amíini.*

Kaacempes heekiicee ha

^I Púkoo eyye eyekane waah wa weeyolee wa
ewwa Yéesu Krista náayisane wa. Pútuun pa
puwufanoo wo ancuk áyisanaa wo pimiikan
etempo, kati kámeyi heekaakaay ha pitaako toko
fiye. Yéesu Krista náapoñii maleekoo ya eteyoo
épikey esok Saŋ amiikan a ateyoo.

^{II} Saŋ naakaman eeha púloon naacuke ha:
Eehe hiyem hilim ha héefulii ha pati Pútuun pa,
niŋ tooŋaa ya eyya Yéesu Krista naasokoo ya.

^{III} Aŋe púkoo eti kaayaamakool kiti
heekaakaay ha pitaako. Ayihaayih eekaakaay
ya kalaŋ eteyyo hátikin canku ya, kayihaayih
kéesiitane ho ka nkátuul heekiicee ha ti púkoo

eyye, kaatuko caanak ca cílohaniyoo ta eehe púloon efihitaako ta.

Kakican sicanku isak nin súsupak sa

^{IV} Inci Saṇ, yem aluu ti hikiicu, aluu kéeyinane ka keeyem ka ti sicanku sa isak nin súsupak sa seeyem sa ti mah ma miti Asii: Alímaati Pútuun pa pisampan aluu mpuwufan aluu kásuumaay, pikina peeyem pa, nin peetaakiye pa hínum, nin peeyem pa ti ékey. Alímaati Kunuu ka keenape ka isak nin kúsupak ka keeyem ka hátikin elemeyu ya, kisampan aluu nkuwufan aluu kásuumaay.

^V Alímaati Yéesu Krista, eehintiyee ya ti eeha nasok ha, asampan aluu naawufan aluu kásuumaay. Akina áyaañe álitoonii ti eket ya, náayemi lompoo ati hikaw ha ati pumansa pa púloon pakati púlunta pa.

Náalafi unaa, naafakan unaa ti umuuyen wa utuunaa pínapii ti hísim ha hiteyoo.

^{VI} Náahin unaa upiyeniyaa pakati cáwii, nin puwaaseena pakati Pútuun pa[☆] Paapaa ateyoo. Alímaati hamake ha nin sempe sa kayeno pakateyoo fo cancowiyaaw púley! Amíini.

^{VII} Nisincan, Yéesu oopa ti ékey nin útiṇu wa[☆] apan an óo an afaacukoo, háati keeyayoo ka,[☆] písii pa púloon piti púlunta pa efipiyeno ti esampoolo kamma akina. Fo efihitaako! Amíini.

☆ I:VI 1:6 Efúlii 19:6

☆ I:VII 1:7 Dañel 7:13

☆ I:VII 1:7

Sakaliya 12:10

VIII Ateeteyo Pútuun pa mpusok: “Inci yem Ayáañ a nin Akelan a, Alfa ya nin Omega ya,* eeyem ya nin eetaakiye ya hínun, nin eeyem a ti ékey, ati sempe sa púloonj.”

San hicuku ha hiteyoo Eenucee ya ati Pútuun pa pucuk fye nii éyawut

IX Inci Sanj, an aluu ti káyinan, kamma inci iyyem anapana ati Yéesu, inci áwii aluu ti kamukut ka kiti kúnuul ka enka nkitaako ka ti keeyem ka ti cáwii etempo. Kacoopaamcoop ti econ eyya nkasok ya Patumos kamma inci íntuunane hilim ha hiti Pútuun pa nin tooñaa eyya Yéesu náayisanaam ya.

X Ti Hinoom ha hiti Ateeteyo, Kunuu ka keenape ka nkúwanoonii ti inci, fiye ínsi pusonam hilim heeceeke samat nii kámpiis.

XI Nihisok: “Kiic ti kaahit aña ankaakaay ya hicuku, impoñ ko ti sicanku sa isak nin súsupak sa seeyem sa ti pisaatee empe: Efes, Sumilin, Pelukam, Tiyatil, Saatis, Filatelufi nin Lawotise.”

XII Iyyeso kati cuk eeyem a ti káakup nin inci. Ta inci iyyesiye ta incuk písiinnuma lampi piti sanoo piyema isak nin súsupak.

XIII Ti pututa písiinnuma lampi pa intaak an eecuke nii Añii An, náasoolo hísool heehaane heewaniye fo ti wootoo nin kaafaal keecuke nii sanoo keeposoole púsusoo.

* I:VIII 1:8 Ti kanj ya eti Kilek, ti alfapet ya, leetal ya éyaañ ya eyem alfa, leetal ya ekelan ya eyem omega. Ta Yéesu naasoke ta nii: “Inci yem Alfa ya nin Omega ya”, ekina eyem: “Inci yem Ayáañ a nin Akelan a.”

XIV Wan wa uti hikawoo núuhiini hat nii épin, ñíkinoo iññicuk nii kaaleew seemak.

XV Wootoo nuumiñal nii mañ meesafee, hilimoo nihicuk nii kúsuu kenfakat kiti kaatii.✧

XVI Naacok ti epeesoo yáali sicaañan isak nin súsupak, epaay eeliye ti upii úsupak néefulii ti putumoo.✧ Puhoonjuyoo mpimiñal samat nii caanak ceeyem ti hikaw.

XVII Ta inci incukoo ta, innow ti wootoo pucuk fiye nii an eekete. Pale naanan epeesoo yáali ti inci naasok: “Timpi fe! Inci yem Ayáañ a nin Akelan a.✧

XVIII Inci lombo yem eeyem a Kalonja; inci ketaaket, pale fiye sincan, inci oopa kalonja fo cancowiyaaw púley! Iyyekan púkululuma pa piti eket ya nin piti cáwii ca citi keekete ka.

XIX Fiye, kiic eehe ancuke ha, heeyem ha ti pitaako fiye nin heekaakaay ha pitaako hátikin.

XX Sicaañan sa isak nin súsupak sa ensa ancuke sa ti epeesam yáali, nin písiinajuma lampi pa piti sanoo ya isak nin súsupak sa siyem eehe: Sicaañan sa isak nin súsupak sa siyem pumaleekoo pa piti sicanku sa isak nin súsupak sa, písiinajuma lampi pa isak nin súsupak sa siyem sicanku sa isak nin súsupak sa.”

II

Ekoonjan ya eti canku ya eti Efes

^I Añii An nene asokam: “Kiic eehe impoñ ho ti maleekoo ya eti canku ya eti saatee ya eti Efes: 'Ehe ekoonjan ya éefulii ya ti eecoke ya

✧ **I:XV 1:15** Dañel 7:9,13; 10:5-6

✧ **I:XVI 1:16** Esaaya 49:2

✧ **I:XVII 1:17** Esaaya 44:6; 48:12

sicaañan sa isak niñ súsupak sa ti epeesoo yáali, apan namuusool ti pututa písiinjanuma lampi piti sanoo piyema isak niñ súsupak sa.

II Inci méyimeyi páhinal pa piti aluu, páhin pa piti aluu penfakat pa niñ kamukut ka kiti aluu. Inci méyimeyi nii niyinaat kasayan pakan keena-put, innicakanool-cakanool meemak innitah kunuu ti keecokooliye ka nii poko pupoñapoñ pale kaneetaat fo, innicuk nii poko ñincaama.

III Inci méyimeyi lombo nii nimukutaamukut meemak, innicuk kúnuul kamma caacawam apan niñohiit puson ti káwusen.

IV Pale eehe hísumutam ti aluu: nílafitam samat nii púcook pa, nílafoliit lombo samat nii púcook pa.

V Ooto pusok aluu, nínawuno fa ínnilafiyaam fa hínum niñ fa ínnilafooli fa, éfinipannum nii nitaakut fiye pálafi samat nii púcook pa. Niñ níwunkiit umuuyen wa uti aluu, inci fákey ífulan ésiinjanuma lampi ya eti aluu la neyeno la.

VI Pale eehe hísumaam ti aluu: ninataanat heenaput eehe pinapana pa pakati Nikolas nkáhin ha samat nii fa inci lombo innate fa.

VII An óo an eetaake kaanuu, ásiitan eehe Kunuu ka keenape ka nkusoke ha picanku pa. An óo an eeheeke, inci fakatoo apili ti enuun ya eti elon ya, ☆ eeyem ya ti alacana ya eti Pútuun pa."

Ekoonan ya eti canku ya eti Sumilin

VIII Añii An nene asokam: "Kiic eehe impoñ ho ti maleekoo ya eti canku ya eti saatee ya eti

☆ II:VII 2:7 Púcook 2:8-9

Sumilin: 'Ehe ekoonjan ya éefulii ya ti Ayáañ a ninj Akelan a, eekete ya apan náalitaniiyee ti eket ya.

IX Inci méyimeyi kúnuul ka kiti aluu ninj palek pa piti aluu, pale aluu kusaanum! Inci méyimeyi heenaput eeha nkasok ha kiti aluu. Payenkuu kasok poko Pusuwif pale tooñaa tom, poko kayonj kiti Seetaani ya.

X Timpi nife kúnuul enka innikaakaay ka hicuku. Nísiitan, Seetaani ya efeewant pakakee ti aluu ti núkuluma nipiwindiyee, apan efinicuk kúnuul fo kunoom ñaasuwan. Nicok kíp ti inci, háati ti putum eket, inci fawufan aluu elonj ya eepayantoo ya samat nii panteeloo eti kayine.

XI An óo an eetaake kaanuu, ásiitan eeha Kunuu ka keenape ka nkusoke ha picanku pa. An óo an eeheke, eket ya ésupiyenu ya ételikoo.'"

Ekoonjan ya eti canku ya eti Pelukam

XII Añii An nene asokam: "Kiic eehe impoñ ho ti maleekoo ya eti canku ya eti saatee ya eti Pelukam: 'Ehe ekoonjan ya éefulii ya ti eetaake ya epaay ya eeliye ya ti upii úsupak.

XIII Inci méyimeyi pa innikine pa, toko elemeyu ya eti Seetaani ya neeyem. Pale innicok kíp ti caacawam. Nílaacinut káýinan ka kiti aluu ti inci, háati ti kunoom ka kiti Antipas, eehintiyee ya ti eeha nasok ha kutoom, eemukee ya ti saatee ya eti aluu la Seetaani ya neekine la.

XIV "Pale eehe hísumutam ti aluu: Pakakee unka ti aluu keecoke pakalañanal pa piti Palaam. Akina akalañane Palak fa áfaaluuj pakati Is-rayel ti kaamuuyen ancuk kati kali paliyal pa

peewaaseenee pa ti pínaati, nkahinto niŋ pakaal keeneetaat pakaalii.✧

XV Fo lombo incuke, innitaak pakakee ti aluu keecoke pakalaŋanal pa piti Nikolas.

XVI Ooto níwunko umuuyen wa uti aluu! Niŋ fotom, inci fákey ti aluu toko fiye íntaakoolanii niŋ epaay ya eti putumam.

XVII “An óo an eetaake kaanuu, ásiitan eeha Kunuu ka keenape ka nkusoke ha picanku pa. An óo an eeheeke, inci fawufanoo ti paliyal empa nkasok pa manna✧ peeyolee pa. Inci fawufan lombo oom an énanikiin eehiina eti caacaw céeyeeni✧ ceekiicee teyyo, enca amme ya nii eesaye yo ya lamma áfaameyi co.”

Ekoonjan ya eti canku ya eti Tiyatil

XVIII Añii An nene asokam: “Kiic eehe impoñ ho ti maleekoo ya eti canku ya eti saatee ya eti Tiyatil: 'Ehe ekoonjan ya éefulii ya ti Añii ya ati Pútuun pa, aŋa ñíkinoo ñeecake ña samat nii kaaleew seemak, wootoo nuumiñal samat nii mañ meesafee.

XIX Inci méyimeyi páhinal pa piti aluu, pálaŋi pa piti aluu niŋ káyinan ka kiti aluu, kamukut ka kiti aluu niŋ fa inniyankanan fa pakakee paka. Aluu unka ti íhinu fiye pihan eeha ínnihin ha ti púcook pa.

XX Pale eehe hísumutam ti aluu: aal a aŋa nkasok a Yesepel,✧ eecokooliye ya nii akina ayaa-makoola, nikatanookatan apilincan pimiikan pa

✧ **II:XIV 2:14** Pafinal 25:1-2; 31:16 ✧ **II:XVII 2:17** Efulii 16:14-15,31 ✧ **II:XVII 2:17** Esaaya 62:2; 65:15 ✧ **II:XX 2:20** 1 Pumansa 16:31; 19:1-2; 2 Pumansa 9:22,30-33

pakatoom. Ti pakalananaloo nalincanii. Tempo wune nkahinto nin pakaal keeneetaat pakaalii, nkali paliyal pa peewaaseenee pa ti pínaati.

XXI Inci ufanoowufan waati kati áwunko umuuyen wa uteyoo, pale naapook kakatan pahaaño pa piteyoo nin pákayiin.

XXII Nisincan, inci fatahoo káakuuñu enka efikihintanoo, ínhin payenka nkahinto ka neyoo kapucuk kúnuul kenfakat, fo nin káwunkiyaa páhinal pa piteyoo peenaput pa.

XXIII Famuk pinapana pa pakateyoo. Fiyuu picanku pa púloon éfipimeyi nii inci yem aja námeysi ya heeyem ha ti yaan nin kunuu an,✧ apan facooy an óo an ti páhinaloo.✧

XXIV “Pale inci taakaataak lombo ekoonjan eti aluu púloon pakati Tiyatil, keecokut ka pakalananal pa piteyoo apan nísuuniit meemak ti eeha nkasok ha 'héesuna ha heeyolee ha hiti Seetaani ya'. Inci etinene tiyan aluu pikee pitiyo,

XXV fo inneetaat hisoku, nicok kíp ti eeha innitaake ha fo ta inci fákey.

XXVI An óo an eeheeke, naalon ti íhinu eeha inci íllafiye ha fo ti pikelan, fawufanoo sempe ti púlunta pa púloon.

XXVII Afaayeno ati hikaw ha ateyii, náatintinánii nin hikasap hiti mañ, naahumaloolii nii púlumpa.✧

XXVIII Afaataak sempe sa soonool sa ensa inci insaye sa púfulii ti Paapaa atoom, uwwufanoo lombo ecaañan ya eti pucom pa.✧

✧ II:XXIII 2:23 Kícimu 7:9 ✧ II:XXIII 2:23 Kícimu 62:12; Jeremiya 17:10 ✧ II:XXVII 2:27 Kícimu 2:8-9 ✧ II:XXVIII 2:28 Pafinal 24:17

XXIX An óo an eetaake kaanuu, ásiitan eeha Kunuu ka keenape ka nkusoke ha picanku pa."

III

Ekoonan ya eti canku ya eti Saatis

I Añii An nene asokam: "Kiic eehe impoñ ho ti maleekoo ya eti canku ya eti saatee ya eti Saatis: 'Ehe ekoonan ya éefulii ya ti eecoke ya Kunuu ka isak niñ kúsupak ka kiti Pútuun pa niñ sicaañan isak niñ súsupak sa. Inci méyimeyi páhinal pa piti aluu, nicokeecok nii keeyem kaloña pale aluu keekete.

II Nilito! Káyinan ka kiti aluu unka ti eket, níhin kata kipitaak sempe, kaatuko inci cukaacuk nii páhinal aluu pútuuniit hátikin Pútuun pa putoom.

III Ooto nínawuno eeha innisiye ha, inninawuno lombo eeha innisayane ha. Nicok ho kíp, inniwunko umuuyen wa uti aluu. Pale niñ nilitiit, inci fákey ti aluu samat nii álipa, apan étinimeyi teyme inci inkaakaay ékey ti aluu.

IV "Háati fo, taakaataak pakakee ti canku ya eti Saatis keelecatanut wañ wa uteyii. Poko efikanapool niñ inci niñ wañ weehiina, kaatuko kéetuuniye.

V An óo an eeheeke, áfaasoolee lombo wañ weehiina. Inci etitoot oom an caacawoo ti púkoo ya eti elon ya, pale éfituunan caacaw encuu hátikin Paapaa atoom niñ pumaleekoo pa piteyoo.

VI An óo an eetaake kaanuu, ásiitan eeha Kunuu ka keenape ka nkusoke ha picanku pa."

Ekoonan ya eti canku ya eti Filatelufi

VII Añii An nene asokam: “Kiic eehe impoñ ho ti maleekoo ya eti canku ya eti saatee ya eti Filatelufi: 'Ehe ekoonan ya éefulii ya ti an a eeku-ule ya náayemi ati páni, eeyekane ya ékululuma ya eti amansa ya Dawid. Niñ ápankinaa hunkut, an ayinaat ho hipanku, niñ apankaa lombo hunkut, an ayinaat ho káapankin.☆

VIII “Inci méyimeyi páhinal pa piti aluu. Nisincan, inci oopa siñane hátikini hunkut héepankinee eeha an naayinaat hipanku. Inci méyimeyi nii nitaakut sempe; háati fo, innituul hilim ha hitoom apan nlaacinut caacawam.

IX Nisincan, taakaataak pakan keeyem ti saatee ya eti aluu pakati kayon ka kiti Seetaani ya, keecoke fanii nii Pusuwif apan Pusuwif tom, pale ñincaama. Inci fáhinii kápikey nkákilipo ti woot aluu kati kámeysi nii inci láfilafi aluu.

X Inci sokaasok aluu nimukut apan innituul hilim ha hitoom, ooto inci lombo famank aluu ti caanak ca citi páciite pa ceeyem ca ti ékey ti púlunta pa púloon, kati winko keekine ka ti etaam ya.

XI Inci oopa ti ékey toko fiye. Nicok kíp ti eeha innitaake ha, ancuk an timpi acoop panteeloo ya eti kayine ka ti aluu.

XII An oo an eeheeke inci fáhinoo apiyeno esafu ti ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa putoom. Apan atanene áful teyyo. Inci fakiic teyoo caacaw ca citi Pútuun pa putoom niñ caacaw ca citi saatee ya eti Pútuun pa putoom, eeyem

☆ III:VII 3:7 Esaaya 22:22

ya Jerusalem éeyeeni ya, néeyemi ti éwanoonii púfulii alacana pati Pútuun pa putoom. Inci fakiic lombo teyii caacawam céeyeeni ca.☆

XIII An óo an eetaake kaanuu, ásiitan eeha Kunuu ka keenape ka nkusoke ha picanku pa."

Ekoonjan ya eti canku ya eti Lawotise

XIV Añii An nene asokam: "Kiic eehe impoñ ho ti maleekoo ya eti canku ya eti saatee ya eti Lawotise: 'Ehe ekoonjan ya éefulii ya ti an a eeyem a Amíini, eehintiyee ya ti eeha nasok ha, náayemi ati páni, áyaañ a ti paliilal pa piti Pútuun pa.

XV "Inci méyimeyi páhinal pa piti aluu, ímmeyi nii eloŋ ya eti aluu emonut, esowaat lombo. Illáfi epimon niŋ fotom néesowi!

XVI Pale kamma neeyem ti pututa: esowaat emonut lombo, inci fáfaacii aluu ti putumam.

XVII Kaatuko nisok: "Unii kusaanum, utaakaataak waah óo waah ewwa nuusoolahe apan usolahut háati waah." Pale nípannumut nii aluu likee tom, inniketanani ti hikaw, innilek, innifuum inniyemi ñáfalfali.

XVIII Fiye inci puwun aluu kunuu, níkey ninoom ti inci sanoo eti pánipani, mantefa inniyenoonii kusaanum. Ninoom lombo wañ weehiina kati nísoolo, ancuk níwufaloolaa ñáfalfali ña ñiti aluu ñeesuuwanana ña. Inni-noom lombo hipuun nipisotan ti ñíkin aluu kati níyini hicuku.

☆ III:XII 3:12 Esaaya 62:2

XIX Inci ínkulkul incoonanool payenka púloon íllafiye ka.☆ Ooto nihiliikan nípiwunko umuuyen wa uti aluu.

XX Nisincan! Inci oopa siinjiye ti hunkut ha iwwenken. Nin akee ti aluu ásiyaa hilimam náapankin hunkut ha, inci fanako illi nin oom an nantoonool.

XXI An óo an eeheeke, afaayeno look nin inci ti elemeyu ya etoom, samat nii fa inci inheeke fa iyyeno nin Paapaa atoom ti elemeyu ya eteyoo.

XXII An óo an eetaake kaanuu, ásiitan eeha Kunuu ka keenape ka nkusoke ha picanku pa.”

IV

Elemeyu ya eti alacana

I Eehuu hipimuus, ínhaafin incuk hunkut héepankinee alacana. Hilim eeha inci ínsiye ha ti púcook, níhikup nin inci samat nii kámpiis. Nihisok: “Síloonii pe, inci fáyisani eeha efihitaako ha po hátikin.”

II Tokotoko Kunuu ka keenape ka nkúwanoonii ti inci, incuk hátikinam elemeyu alacana, akee naayeno teyyo.

III Eeyeniye ya ti elemeyu ya naamiñal tas samat nii pínankiin pa péeciita pa hinoom empa nkasok pa casup nin salutin. Etiifeel eemiñale tas neeposool elemeyu ya.☆ Pacuk étiifeel ya mpucuk nii énankiin ya éeciita ya hinoom eyya nkasok ya emelot.

IV Sikee silemeyu siyema áwii nin sipaakiil ínsikiipool elemeyu ya, ñhampaatiin kayema

☆ **III:XIX 3:19** Kusoku 3:12 ☆ **IV:III 4:3** Esekiyel 1:26-28; 10:1

áwii niŋ pakapaakiil nkayeno ti oom pilemeyu. Nkásoolo wañ weehiina nkáwuulo púwuulu amansa piti sanoo.

V Pamaliñoolal etiił mpúfulii ti elemeyu ya, niŋ lombo pahampanane niŋ pasapal etiił. Hátikin elemeyu ya intaak silampi isak niŋ súsupak seeyeniye híceeku. Ensuu siyem Kunuu ka keenape ka isak niŋ kúsupak ka kiti Pútuun pa.✧

VI Hátikin elemeyu ya intaak lombo waah weecuke nii kaatii kiti weeloo eemiñale tas.

Pukol elemeyu ya, intaak waah upaakiil weeyem kalonja wéekiipoole yo, nuumeen ñíkin puson niŋ hátikin.

VII Waah wa úcook wa ti weeyem wa kalonja nuucuk nii cata, úsupiyenu wa nuucuk nii híciin, úhaaciyenu wa nuutaak puhooŋu piti an, úpaakiilenu wa nuucuk nii hisiwita heeyem ti káyitu.✧

VIII Waah wa upaakiil wa púloon weeyem wa kalonja nuutaakal úpitu isak niŋ koonool, nuumeen ñíkin lan óo lan, háati t'etaam úpitu etewwo.✧ Hánant hanakan úyekuniyantoo hisoku:

“Peekuule, peekuule,

Ateeteyo Pútuun pa piti sempe sa púloon peekuule,✧

akina eetaakiye ya hínum, eeyem ya, niŋ eeyem a ti ékey.”

IX Tan óo tan waah wa weeyem wa kalonja núumul, núumakiyan, nuusok apalaka eeyeniye

✧ **IV:V 4:5** Efúlii 19:16; Esekiyel 1:13; Sakaliya 4:2 ✧ **IV:VII**

4:7 Esekiyel 1:5-10,22; 10:14 ✧ **IV:VIII 4:8** Esekiyel 1:18; 10:12

✧ **IV:VIII 4:8** Esaaya 6:2-3

ya ti elemeyu ya, eeyem a kalonja fo can-cowiyaaw púley,

X ñihampaatiin ña áwii ninj pakapaakiil paka nkákilipo hátikin eeyeniye ya ti elemeyu ya, nkámul eeyem a kalonja fo cancowiyaaw púley. Nkawaat púwuulu pa piteyii piti himansate ha nkanan po hátikin elemeyu ya nkasok:

XI “Ateeteyo Pútuun pa putoonii,
awe túuniye hisayu hamake ninj sempe,
awe túuniye lompo kámakiyanee,
kaatuko awe liile waah wa púloon,
apan ti pásuumayi nuuliilee nuutaako.”

V

Císaacii ca ninj kaahit ka keepoonee ka

I Púful toko, incuk ti epees yáli ya eti eeyeniye ya ti elemeyu ya kaahit keepoonee.☆ Kaahit enkuu nkitaak pakiical páhantuwa ninj tíkitaanj etenko, nkipankee ninj pasotal sontel piyema isak ninj púsupak.

II Incuk lompo maleekoo eti sempe ti káatuunan ninj hilim heeceeke, neesok: “Ayme ayem éetuuniye kati áfulan pasotal sontel ya, náapankin kaahit ka?”

III Pale taakut an alacana, ninj fotom t’etaam, ninj fotom páhantuwa etaam ya, eeyina káapankin kaahit ka, naasincan páhantuwa etenko.

IV Inkoon meemak kamma an naataakutee éetuuniye kati ápankin kaahit ka ninj fotom naasincan páhantuwa etenko.

☆ **V:I 5:1** Esekiyel 2:9-10; Esaaya 29:11

V Fiye akee ti ñíhampaatiin ña naasokam: “Timpi koonj! Sincan, Cata ya eti miin ma miti Juda,✠ Hínkonk ha hiti Dawid,✠ aheekaaheek. Ayíniyini káfulan pasotal sontel ya isak nin púsupak pa, náapankin kaahit ka.”

VI Fiye incuk císaacii, ceecuke nii citaanjeetaan hínum,✠ incisiinjo ti pututa elemeyu ya nin waah wa upaakiil wa weeyem wa kalonja, ñíhampaatiin ña nkákiiipool co. Císaacii ca incitaak usiin isak nin úsupak nin lompo ñíkin isak nin ñúsupak, ukina uyem Kunuu ka keenape ka isak nin kúsupak ka kiti Pútuun pa keepoñee ka ti púlunta pa púloonj.✠

VII Císaacii ca incikaay incicoop kaahit ka ti epees yáli ya eti eeyeniye ya ti elemeyu ya.

VIII Ta Císaacii ca incicoope ta kaahit ka, waah wa upaakiil wa weeyem wa kalonja nin ñíhampaatiin ña áwii nin pakapaakiil paka nkákilipo hátikin etenco. An óo an teyii naataak kóntinj nkayekanal pupool piti sanoo peemeenje caminkolonj, ekina eyem kaluum ka kiti keesampanee ka pakati Pútuun pa.

IX Nkacook hícimu héeyeeni,✠ nkasok: “Aátuunaatuuno aakati coop kaahit ka ínfulan pasotal etenko, kamma antaanjee; nin hísim ha hitii annoome Pútuun pa pakan kéefulii ti síi óo síi, híleeluuf óo híleeluuf, pakan óo pakan

✠ **V:V** 5:5 Púcook 49:9 ✠ **V:V** 5:5 Esaaya 11:1,10 ✠ **V:VI** 5:6 Esaaya 53:7 ✠ **V:VI** 5:6 Sakaliya 4:10 ✠ **V:IX** 5:9 Kícimu 33:10; 98:1; Esaaya 42:10

nin mah óo mah.

X Aáhinihin kapiyeno cáwii nin puwaaseena
pakati Pútuun pa putuunaa,
efikayeno pumansa pa pakati etaam ya.”

XI Innene sincan, incuk hícump pumaleekoo,
piyema púwuli nin pimiliyoŋ.✧ Mpíkii pool
elemeyu ya nin lombo waah wa upaakiil wa
weeyem wa kalonja nin ñihampaatiin ña. Insi
kilim etempo,

XII mpiyeno caacook meemak, pupusok:
“Císaacii ca ceetaañee ca hínum
cítuunaatuuno
kati cisa kayine nin hisaanumate,
ecohato nin sempe,
kámakiyan, hamake nin hímulu!”

XIII Fiye ínsi waah wa púloon weeliilee wa
alacana, nin t’etaam ya, nin páhantuwa etaam
ya, nin ti kaatii ka, nin waah óo waah weeyem ti
púlunta pa púloon ti caacook, ti hisoku:

“Alímaati eeyeniye ya ti elemeyu ya
nin Císaacii ca
kataak hímulu nin kámakiyan,
hamake nin sempe
fo cancowiyaaw púley!”

XIV Waah wa upaakiil wa weeyem wa kalonja
nuusok, “Amíini”, ñihampaatiin ña nkákilipo
nkámul Pútuun pa nin Císaacii ca.

VI

Pasotal sontel piyema isak nin púsupak

I Púful toko, incuk Císaacii ca íncifulane pasotal sontel ya píyaañ pa ti pasotal isak nin púsupak pa. Insí woonool ti waah wa upaakiil wa weeyem wa kalonja ti hisoku nin hilim heeceeke samat nii pasapal etiil, upusok: “Kéy!”

II Fiye, insincan incuk hátikinam efalinc eehi-ina!☆ Ateteyana ya ateyyo naayekan hiñaaceen, naawufanee éwuulu eti amansa. Naakaay apica aheek hícump hikam, naayeno eeheeke ya.

III Císaacii ca íncifulan pasotal pa púsupiyenu pa, ínsi úsupiyenu wa ti waah wa weeyem wa kalonja ti hisoku: “Kéy!”

IV Fiye intaak nene ekee efalinc éekeyii, éecunke samat nii seemak. Ateteyana ya ateyyo naawufanee sempe ápufulan kásuumaay ka ti etaam ya, náahin pakan paka kápumukalool. Naawufanee káakuntu kenfakat.

V Císaacii ca íncifulan pasotal pa píhaaciyenu pa, ínsi úhaaciyenu wa ti waah wa weeyem wa kalonja ti hisoku: “Kéy!” Fiye, insincan, incuk hátikinam efalinc eepaana! Ateteyana ya ateyyo naayekan éniikuma ti epeesoo eti hiniiku panape paliyal.

VI Innene sí hilim héefulii ti pututa waah wa upaakiil wa weeyem wa kalonja, ti hisoku: “Náalafiyaa uli, aañaja écoopii cooy áhina hinoom púmpulun aapunoom kilo yoonool; náalafiyaa ñóo, aañaja écoopii cooy áhina hinoom púmpulun aapunoom sikilo síhaaciil; timpi púcalool lúuliin ya eti olif ya nin elaan ya eti wiiñ ya!”

☆ VI:II 6:2 Sakaliya 1:8; 6:1-8

VII Císaacii ca íncifulan pasotal pa pípaakiilenu pa, ínsi hilim ha hiti waah wa úpaakiilenu wa weeyem wa kalonja, ti hisoku: “Kéy!”

VIII Fiye, insincan incuk hátikinam ekee efalinc, kapan eteyyo nkinakool nii pahatal peesuuce! Ateteyana ya ateyyo caacawoo Eket, cáwii ca citi keekete ka inciyeenyoo kapan. Nkawufanee sempe ti himpaac hoonool ti kimpac kipaakiil kiti etaam ya, kati kamuk pakan paka ti hikam, épankul, hítaapanu úkuuñu, niñ púlukuleen elampa.☆

IX Císaacii ca íncifulan pasotal pa písakiyenu pa, incuk t’etaam taapuloo ya eeyem ya kaaciin ka saan sa siti keemukkee ka kamma nkátuule hilim ha hiti Pútuun nkátuunan ho.

X Nkáceekii meemak kapusok: “Ateeteyo Pútuun, awe eekuule ya íyyemi páni ya, fo teyme ankaakaay hítuulu le niñ áafahin kíiti keeyem ka ti púlunta pa áapunukan hísim ha hitoonii?”

XI Fiye an óo an teyii naawufanee hísool henfakat heehiina. Nkasokee kátuul caahinkilis, kaatuko pákawiyii pimiikan, keeyem ka pakani ti káyanan, pakakee teyii kañanee himuku samat nii poko.

XII Púful toko, incuk Císaacii ca íncifulane pasotal pa peewase pa isak niñ poonool, in-taako páyiyiñanal etaam penfakat. Caanak ca inciyeenoonii ceepaana samat nii hísool hiti acoka kafonkolon, hiim ha púloon níhiyeenoonii héecunke samat nii hísim.

☆ VI:VIII 6:8 Esekiyel 14:21

XIII Fiye picaañan pa piti útiñu wa mpúnowii ti etaam ya samat nii fa papukal sootoo peeyanut mpúnowii fa ti enuun sootoo niñ hiyam henfakat híyiyinanaa yo.✧

XIV Káahaan ka kiti patiila nkupoonee samat nii kaahit, nkícim; pítintin pa púloon niñ pucon pa púloon mpúfulanee ti káasiinuma etempo.

XV Fiye, pumansa pa pakati etaam ya niñ keemaka ka, pakati kikaw ka pakati pusoocaali pa, kusaanum ka, pakati sempe sa, niñ an óo an eeyem amiikan niñ fotom eeneetaat ti himiikanate, poko púloon nkayolo ti uyeen niñ ti pínankiin pa piti pítintin pa.

XVI Nkayonkal pítintin pa niñ pínankiin pa ti hiceeku, kapusok: “Nínowii ti unii nipyol unii úpulaan puhooñu pa piti eeyeniye ya ti elemeyu ya niñ lompo káñiken ka kiti Císaacii ca.✧

XVII Kaatuko hinoom ha henfakat ha hiti káñiken ka kiteyii hícoliyool, fo ayme ayina ho hifaku?”✧

VII

Pakati Israyel síwuli keme niñ áwii ésupak niñ pakapaakiil (144,000) kéelankamaasiyee

¹ Eehuu hipimuus, incuk simaleekoo sipaakiil insisiinjiye ti sitonkon sa sipaakiil sa siti etaam ya. Insicok eyam ya éefulii ya ti tonkon óo tonkon✧ sipikit eyam óo eyam ésapii ti etaam ya niñ ti kaatii ka niñ ti enuun óo enuun.

✧ **VI:XIII 6:13** Esaaya 13:10-13; Esekiyel 32:7-8; Amos 8:9; Sowel 2:10; 3:15-16 ✧ **VI:XVI 6:16** Hoseya 10:8 ✧ **VI:XVII 6:17** Sowel 2:11; Sofoniya 2:2-3 ✧ **VII:I 7:1** Jeremiya 49:36; Dañel 7:2; Sakaliya 6:5

II Insiwufanee sempe siti hípucu etaam ya nin kaatii ka. Fiye, incuk ekee maleekoo ti éfulii pa caanak ca incifulii pa, neeyekan éhinuma lánkamaasi ya eti Pútuun pa peeyem pa kaloŋa. Néeyonkalii simaleekoo sa sipaakiil sa nin hilim heeceeke,

III neesok: “Timpi nípuc fala etaam ya nin kaatii ka nin punuun pa taamanta uwasut lánkamaasi ti piyit pimiikan pa pakati Pútuun pa putuunaa.”☆

IV Fiye ínsi nii pakan kayema síwuli keme nin áwii ésupak nin pakapaakiil (144,000) káhinee lánkamaasi ti písii pa púloon piti Israyel.

V Ti síi ya eti Juda, pakan síwuli ŋaasuwan nin pákasupak (12,000) káhinee lánkamaasi;

ti síi ya eti Ruben, pakan síwuli ŋaasuwan nin pákasupak (12,000) káhinee lánkamaasi;

ti síi ya eti Gad, pakan síwuli ŋaasuwan nin pákasupak (12,000) káhinee lánkamaasi;

VI ti síi ya eti Asel, pakan síwuli ŋaasuwan nin pákasupak (12,000) káhinee lánkamaasi;

ti síi ya eti Nafatali, pakan síwuli ŋaasuwan nin pákasupak (12,000) káhinee lánkamaasi;

ti síi ya eti Manase, pakan síwuli ŋaasuwan nin pákasupak (12,000) káhinee lánkamaasi;

VII ti síi ya eti Simeyon, pakan síwuli ŋaasuwan nin pákasupak (12,000) káhinee lánkamaasi;

ti síi ya eti Lewi, pakan síwuli ŋaasuwan nin pákasupak (12,000) káhinee lánkamaasi;

ti síi ya eti Isakaal, pakan síwuli ŋaasuwan nin pákasupak (12,000) káhinee lánkamaasi;

VIII ti síi ya eti Sepulun, pakan síwuli ñaasuwan
niñ pákasupak (12,000) káhinee lánkamaasi;

ti síi ya eti Josef, pakan síwuli ñaasuwan niñ
pákasupak (12,000) káhinee lánkamaasi;

ti síi ya eti Benjamin, pakan síwuli ñaasuwan
niñ pákasupak (12,000) káhinee lánkamaasi.

Kayon kenfakat kéesooliye wañ weehiina

IX Eehuu hipimuus, incuk hátikinam kayon
kenfakat enka an naayinaat kafinu, kéefulii ti
mah óo mah, ti síi óo síi, ti pakan óo pakan,
niñ ti híleeluuf óo híleeluuf, nkasiinjiye hátikin
elemeyu ya niñ Císaacii ca. Nkawaso kúsool
kenfakat keehiina, nkayekanal ti sipeesii ékunt.

X Nkáceekii meemak, kapusok:

“Kafakan,
ti Pútuun pa putuunaa niñ ti Císaacii ca náafulii,
peeyeniye pa ti elemeyu ya.”

XI Pumaleekoo pa púloon mpisiinjo pípikiipool
elemeyu ya, mpíkiiipool lombo ñíhampaatiin ña
niñ waah wa upaakiil wa weeyem wa kalonja.
Nkákilipo ñuhoonjuyii t’etaam hátikin elemeyu
ya, nkámul Pútuun pa.

XII Nkasok:

“Amíini!
Alímaati Pútuun pa putuunaa
pitaak hímulu niñ hamake,
ecohato niñ hisoku apalaka,
kámakiyan, sempe niñ kayine
fo cancowiyaaw púley!

Amíini!”

XIII Fiye akee ti ñíhampaatiin ña naacakanam:
“Kéesooliye ka wañ wa weehiina wa kayem
pakayme? Peyme nkáfulii?”

XIV Iññahanoo: “Ahámpaatiin, awe meya.”
Naasokam: “Payenke kayem kéefulii ka ti
kaakallanee ka kenfakat ka.✧ Kañowaañow
wañ wa uteyii ti hísim ha hiti Císaacii ca
núuhiiniyanee.

XV Ekina ewune,
nkasiño hátikin elemeyu ya eti Pútuun pa,
nkawaaseen Pútuun pa hánant hanakan la
sampler la.

Aña eeyeniye ya ti elemeyu ya
akina himuumoo, afaakin neyii naafaasii.

XVI Peep niñ pálaani etinene pucokii;
pisiya pa etinene pusowii,
niñ fotom pasowe óo pasowe.

XVII Kaatuko Císaacii ca ceeyem ca ti pututa
elemeyu ya,
eficimankoolii samat nii afaasa písaacii;✧
éfcitintinánii ti úpun uti man miti elon.✧
Pútuun pa efiputoot mukun óo mukun ti
ñíkinii.”✧

VIII

*Pasotal pa peewase pa isak niñ púsupak pa niñ
éluntanuma eti sanoo*

I Púful toko, Císaacii ca íncifulan pasotal pa
peewase pa isak niñ púsupak, alacana neeke-
man fo kancan waati yoonool.

II Fiye incuk simaleekoo sa isak niñ súsupak
sa seesiñiye sa hátikin Pútuun pa, insiwufanee
úmpiis isak niñ úsupak.

✧ VII:XIV 7:14 Dañel 12:1 ✧ VII:XVII 7:17 Esekiyel 34:23

✧ VII:XVII 7:17 Kícimu 23:1-2; Esaaya 49:10 ✧ VII:XVII 7:17
Esaaya 25:8

III Ekee maleekoo, eeyekane élundanuma eti sanoo, néekéy neesiño ti taapuloo ya eeyem ya kaaciin ka.✧ Neewufanee hícomp caminkolon kati ewas yo ti élundanuma ya kati enapool nin kaluum ka kiti pakan paka púloon keesampanee ka pakati Pútuun pa, neewaaseen yo ti taapuloo ya eti sanoo ya eeyem ya kaaciin ka keesiñiye ka hátikin elemeyu ya.

IV Háaputa ha hiti caminkolon eyyuu, ti coonool nin kaluum ka kiti pakan paka keesampanee ka, nkisilo pati Pútuun pa púfulii ti epees maleekoo ya.

V Fiye maleekoo ya neemeenan élundanuma eti sanoo ya nin seemak séefulii ti kaaciin ka,✧ neewiisal so ti etaam ya,✧ intaak pasapal etiil, pahampanane, pamaliñoolal etiil nin páyiyananal etaam.✧

Umpíis wa isak nin úsupak wa

VI Simaleekoo sa isak nin súsupak sa seeyekane sa úmpiis wa isak nin úsupak wa, insimemanoolo kati sisap wo.

VII Maleekoo ya éyaañ ya neesap kámpiis eteyyo, etiil eti pukumpul nin seemak seenakanooliye nin hísim ínsiwiisaniyee ti etaam ya.✧ Himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil kiti etaam ya nihisowo, himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil ti punuun pa nihisowo fo hileem motic, nin lombo píheeni pa púloon peemaaña pa mpusowo fo pileem motic.

✧ VIII:III 8:3 Efúlii 30:1-3 ✧ VIII:V 8:5 Lewitik 16:12 ✧ VIII:V 8:5 Esekiyel 10:2 ✧ VIII:V 8:5 Efúlii 19:16 ✧ VIII:VII 8:7 Efúlii 9:23-24; Esekiyel 38:22

VIII Maleekoo ya ésupiyenu ya neesap kámpiiis eteyyo, waah weecuke samat nii tintin enfakat eti seemak, nuuwantee ti kaatii ka. Himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil ti kaatii ka nihiyeso hísim,

IX himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil ti waah wa weeyem wa kaloŋa ti kaatii ka nuuke-tal, himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil lombo ti ñiteen ña ñenfakat ña íññipucaloolee.

X Maleekoo ya éhaaciyenu ya neesap kámpiiis eteyyo, ecaañan enfakat éceceke nii lampi, néenowii púfulii ti útinu wa.✧ Neenow ti himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil ka kiti kiyanu ka nin ūpun wa.

XI Ecaañan ya caacaw eteyyo Pasampe. Néehin himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil kiti man ma hípisampi, hícomp pakan nkaket kamma man ma, kaatuko meesampa.✧

XII Maleekoo ya épaakiilenu ya neesap kámpiiis eteyyo, himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil ti caanak ca nihisapee, himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil ti hiim ha, nin himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil ti picaañan pa níhikuuteen. Himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil ti hanakan ha níhinim,✧ nin lombo himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil ti hánant ha.

XIII Fiye insincan, ínsi hisiwita heeyeniye káyitu patiila eyam ya, nihisok nin hilim heeceke: “Kúnuul! Kúnuul! Kúnuul efikiyeno ti keekine ka ti etaam ya, kamma heekaakaay ha

✧ **VIII:X 8:10** Esaaya 14:12

✧ **VIII:XII 8:11** Jeremiya 9:15

✧ **VIII:XII 8:12** Efúlii 10:21-23

pitaako niŋ simaleekoo sa síhaaciil sa seetowiye sa sisapaa úmpiis etenso!”

IX

^I Púful toko, maleekoo ya ésakiyenu ya neesap kámpiis eteyyo, incuk ecaañañ éenowii t’etaam épufulii ti útiŋu wa. Ecaañañ ya neewufanee ékululuma ya eti putum pa piti kaayeen ka keetaakut ka pilehu.

^{II} Ta néepankine ta kaayeen ka, háaputa níhifulii tenko samat nii háaputa héefulii ti seemak senfakat séecéeke.☆ Háaputa ha héefulii ha ti kaayeen ka níhipaaniyan caanak ca niŋ eyam ya.

^{III} Ti háaputa eehuu, pukoskos mpúfulii mpiyeno ti etaam ya,☆ mpuwufanee sempe samat nii siti púpuntaloo pa piti etaam ya.

^{IV} Mpusokee timpi pílik píheeni pa piti etaam ya niŋ foton pasukal niŋ foton punuun, pale pakan paka lamma keetaakut ka lánkamaasi ya eti Pútuun pa ti píyitii.

^V Pukoskos pa mpikitee himukuyii pale kati pikallanii lamma fo kiim isak. Níseeña eñña nkacuke ña iññicuk samat nii palifal púntaloo.

^{VI} Ti kiim isak enkuu, pakan paka efikañes eket pale etikataak yo, nkálafi eket pale eket ya efeeteyii.☆

^{VII} Pukoskos pa mpucuk fiye nii pufalinc peesiinjiye hikam. Ti kikaw etempo mpuwaso

☆ **IX:II 9:2** Púcook 19:28 ☆ **IX:III 9:3** Efúlii 10:12-15 ☆ **IX:VI 9:6** Job 3:21; Jeremiya 8:3

waah weecuke nii éwuulu amansa eti sanoo, ñuhoonju etempo mpinakool nii ñuhoonju pakan.

VIII Wan etempo samat nii uti aal, úñiin etempo samat nii uti pícata.

IX Mpuwaso hísool hiti éfaasuma púsus peecuke nii mañ, pasokal úpitu etempo samat nii piti hícump pufalinc piti pisalet peeyem ti pikaayu hikam.☆

X Pukoskos pa mpitaak kíyeeni nin palifal samat nii piti púntaloo, ti kíyeeni etempo mpi-taak sempe siti kaakallan pakan fo kiim isak.

XI Nkataak amansa, akina ayem maleekoo ya eti kaayeen ka keetaakut ka pilehu, caacaw eteyyo ti kan ya eti Hiburu ekina eyem Apaton, ti kan ya eti Kilek ekina eyem Apoliyon (ekina eyem Apúcaloola ya).

XII Kúnuul ka kíyaañ ka kumuusaa, nisincan, kikee kúnuul kúsupak unka ti pítin.

XIII Maleekoo ya eewase ya isak nin yoonool neesap kámpiis eteyyo, ínsi hilim héefulii ti usiin wa upaakiil wa uti taapuloo ya eti sanoo ya, eeyem ya kaaciin ka keeyem ka hátikin Pútuun pa

XIV Hilim ha nihisok maleekoo ya eewase ya isak nin yoonool eetaake ya kámpiis ka: “Katan simaleekoo sa sipaakiil sa seecenkee sa ti musuu ma menfakat ma miti Efalat.”

XV Fiye simaleekoo sa sipaakiil sa seeme-manoollee sa kamma waati eyye, hinoom eehe, hiim eehe nin etiil eyye, insikatanee kati simuk himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil kiti pakan paka ti etaam ya.

☆ **IX:IX 9:9** Sowel 1:6; 2:4-5

XVI Insí nii pusoocaali pa keelapiye ka ti pufalinc pa payenkuu kayema similiyon sikeme súsupak (200,000,000).

XVII Pufalinc pa niñ piteteyana pa payenka inci incuke ka pucuk fiye nii éyawut, fiye nkacuke: nkawaso kúsool kiti éfaasuma púsus kéecunke nii seemak, kéefuule nii útiñu wéemaahe, watañii nii haafol ékili eesokanee. Kikaw pufalinc pa nkucuk nii kikaw picata. Seemak, háaputa niñ haafol ékili niñhifulii ti ñutum etempo.

XVIII Hítaapanu waah wa úhaaciil ewwe, seemak sa, háaputa ha, niñ haafol ékili ya, wéefulii wa ti ñutum etempo, nuumuk himpaac hoonool ti kimpaac kíhaaciil ti pakan paka ti etaam ya.

XIX Kaatuko sempe sa siti pufalinc pa unsa ti ñutum etempo niñ kíyeeni etempo; kíyeeni etempo kucukaacuk nii pupululoolo, nkitaak kikaw enka nkukuum nenko pakan paka.

XX Pakan paka keetowiye ka payenka hítaapanu ha niñhimukut ka nkapook púwunko páhinalii peenaput pa. Kaatuko káyekuniit hímulu kisaalumant, pínaati piti sanoo, piti kótifoloo, piti mañ, piti énankiin niñ piti pupapaloo,☆ pínaati peeyinaat hicuku, hísiyu niñ pikaayu.☆

XXI Káwunkiit kamukal ka kiteyii pakan, kaasaay ka kiteyii, casupoolat ca citeyii niñ fotom káalipu ka kiteyii.

☆ IX:XX 9:20 Dañel 5:4,23
135:15-17

☆ IX:XX 9:20 Kícimu 115:4-7;

X

Maleekoo ya niŋ cihit ca ceepoonee ca

^I Fiye incuk ekee maleekoo eti sempe ti éfulii alacana épuwanoonii. Káatiŋu nkíkiipool yo, étiifeel neeyeno patiila hikaw eteyyo; puhoonŋu eteyyo samat nii caanak ca, woot eteyyo samat nii pisafu piti seemak.

^{II} Neeyekan ti epees eteyyo cihit ceepoonee céepankinee. Neesiinŋan koot eteyyo káli ti kaatii ka, koot eteyyo kaamay ti etaam ya.

^{III} Neeceek meemak samat nii pasokal cata. Ta neeceeke ta, kilim ka kiti pasapal etiil ya isak niŋ kúsupak ka nkúkup.

^{IV} Ta pasapal etiil ya isak niŋ púsupak pa mpúkupe ta, insiŋo kati kiic; pale ínsi hilim héefulii alacana heesoke: “Yol eeha pasapal etiil ya isak niŋ púsupak pa mpusoke ha, timpi kiic ho.”

^V Fiye maleekoo ya eyya inci incuke ya neesiinjiye ti kaatii ka niŋ ti etaam ya, néeseepin epees eteyyo yáli alacana episintoolo.

^{VI} Neesintoolo ti Pútuun pa peeyem pa kalonŋa fo cancowiyaaw púley,[☆] peeliile pa patiila niŋ waah óo waah weeyem toko, etaam ya niŋ waah óo waah teyyo, niŋ kaatii ka niŋ waah óo waah weeyem tenko. Maleekoo ya neesok: “Fiye etifiyo.

^{VII} Pale ta maleekoo ya eewase ya isak niŋ súsupak ya neekaakaay ta hisapu kámpiis eteyyo, Pútuun pa éfipihin eeha mpihintane ha, eeha an náamiit ha hínum, samat nii fa

[☆] **X:VI 10:6** Kakaman 32:40; Dañel 12:7

mpútuunane fa pimiikan etempo piyaamakoola pa.”

VIII Fiye hilim ha eeha inci ínsiye ha héefulii ha alacana níhikup niŋ inci nene, nihisok: “Kaay, coop cihit ca céepankinee ca ínciyemi ti epees maleekoo ya eesiŋŋiye ya ti kaatii ka niŋ ti etaam ya.”

IX Fiye inci inkaay pati maleekoo ya insok yo ewufanam cihit ca. Neesokam, “Coop co illi co. Efícisampiyan munowi, pale ti putumi éfícisuum nii múkum.”☆

X Incoop cihit ca ti epees maleekoo ya illi co. Incísuum ti putumam samat nii múkum, pale ta inci immelane co ta, munowam ímmisampi.

XI Inci insokee: “Fo aayaamakool nene kiti hícump pakan, kiti hícump mah, kiti hícump kíleeluuf niŋ kiti hícump pumansa.”

XI

Keetantake ka pákasupak paka

I Fiye uwwufanee hikasap hiti hiniiku, insokee: “Kaay caaniik ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa niŋ taapuloo ya eeyem ya kaaciin ka,☆ infin keeyem ka toko ti kaawaaseen.

II Pale timpi niik hank eteyyo heeyem ha tíkitaan, kamma nihiwufanee kéemiit ka Pútuun pa. Efíkakakalool kápuwiiniyan saatee ya eesampanee ya fo kiim áwii ésupak niŋ kúsupak (42).

☆ **X:IX 10:9** Esekiyel 2:8-10; 3:1-3 ☆ **XI:I 11:1** Esekiyel 40:3; Sakaliya 2:1-2

III Inci fapoñ keetantake ka pakatoom pákasupak paka, éfikasoolo kúsool kiti pupootak, nkayaamakool fo kunoom wúli nin sikeme súsupak nin áwii éhaaciil (1,260)."

IV Keetantake ka pákasupak paka payenkuu kacukaacuk nii sinuun olif sa súsupak sa nin písiinjanuma lampi ya súsupak sa✧ seesiinjiye sa hátikin Ateeteyo ati etaam ya.

V Nin an álafiyii hikuumu, seemak éfisifulii ti ñutumii insisow pikamoolii motic. Fiyuu an óo an éelafiyii hikuumu naañañe eket.

VI Nkataak kayine kiti hicoku etiiil ya timpi enup ti caanak enca nkayem ca ti kaayaa-makool.✧ Nkataak kayine kiti kayesan man óo man hísim✧ nin kiti étahii ti etaam ya hítaapanu óo hítaapanu tan óo tan nkálafiyie.✧

VII Fiye nkapayaa kakaman eeha nkatantake ha, élukuleen elampa ya✧ eeyem ya ti kaayeen ka keetaakut ka pilehu efeelaakiyii, neeheekii neemukii.

VIII Puhunuñ pa piteyii efipiyeno ti híliñ ha hiti saatee ya enfakat ya eyya nkayonkal ya ti caacaw ciwaswas Sotom✧ nin fotom Esipt, ti saatee eyyuu lombo Ateeteyo naapempenjee ti kuluwaa.

IX Pakan éfikafulii ti púlunta pa púloon, ti síi óo síi nin híleeluuf óo híleeluuf kapisincan ti pásuuma puhunuñ pa piteyii fo kunoom kíhaaciil nin kancañ, nkakitii ihokuyee.

X Pakan paka púloon pakati púlunta pa

✧ XI:IV 11:4 Sakaliya 4:3-14 ✧ XI:VI 11:6 1 Pumansa 17:1

✧ XI:VI 11:6 Efúlii 7:17-19 ✧ XI:VI 11:6 1 Samiyel 4:8

✧ XI:VII 11:7 Dañel 7:7-22 ✧ XI:VIII 11:8 Púcook 18; 19

éfisuumii kamma eket ya eti pákasupak paka payenkuu. Efikahaaño eket ya eteyii nkawufanool uwun kamma piyaamakoola pa pákasupak paka payenkuu nkácoopii kúnuul kenfakat ti etaam ya.

XI Pale pamuusal kunoom ka kíhaaciil nin kancan ya, esuunut eti elon néefulii pati Pútuun pa neenakiyii, nkasiño ti wootii.✧ An óo an eecukii naafe meemak.

XII Fiye piyaamakoola pa pákasupak paka nkási hilim heeceeke héefulii alacana, nihisokii: “Nísiloonii le!” Nkasilo alacana ti káatinu,✧ pikamoolii ti kaasincan.

XIII Ti oom káasiinuma etaam ya néeyiyan meemak, kaapii koonool ti upii ñaasuwan ti saatee ya nkunow. Pakan síwuli isak nin pákasupak (7,000) kakete ti páyiyananal etaam eyyuu, keetowiye ka nkafe nkasayan nii Pútuun pa piti alacana pímakimaki.

XIV Kúnuul ka kúsupiyenu ka kumuusaa; nis-incan, kíhaacyenu ka unka ti ékey toko fiye.

Kámpiis ka keewase ka isak nin kúsupak

XV Maleekoo ya eewase ya isak nin súsupak neesap kámpiis eteyyo, kilim keeceeke nkúfulii alacana, keesoke:

“Cáwii ca citi púlunta pa cíyenoonyoo cáwii ca
citi Ateeteyo atuunaa
nin citi Eenucee ya ateyoo,
afaayeno ti elemeyu ya fo cancowiyaaw púley!”✧

✧ **XI:XI 11:11** Esekiyel 37 ✧ **XI:XII 11:12** 2 Pumansa 2:11

✧ **XI:XV 11:15** Efúlii 15:18; Dañel 2:44; 7:14,27

XVI Níhampaatiin ña áwii niñ pakapaakiil paka, keeyeniye ka ti pilemeyu pa piteyii hátikin Pútuun pa, nkákilipo ñuhooñuyii t'etaam nkámul Pútuun pa,

XVII nkasok:
“Usokuu apalaka,

Ateeteyo Pútuun pa piti sempe sa púlooj,
Aña eeyem a niñ eetaakiye ya hínum,
kamma ancoope sempe sa sitii senfakat sa íyyaañ piyeno amansa.

XVIII Pakan paka pakati púlunta pa nkáñiken, ☆
pale káñiken ka kitii nkíkey.

Caanak ca cícoliyoo íhinu kíiti keekete ka,
niñ kaapuñanool pimiikan pa pakatii
piyaamakoola pa
niñ pakani púlooj keesampanee ka keefeye
ka caacawi,
keemaka ka niñ kenkilis ka, ☆
niñ káapucalool kéepucaloole ka etaam
ya.”

XIX Ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa
eeyem ya alacana néepankino, páhantuwa
eteyyo ínnake ya eti písiyool pa neecukee. In-
taako pamaliñoolal, pahampanane, pasapal etiil,
páyiñanal etaam niñ etiil eti pitaali penfakat.

XII

Aal a niñ nínkinankoo ya

I Píyisan penfakat mpúfulii alacana: aal
éesooliye caanak ca, hiim ha nihiyeno t'etaam

☆ XI:XVIII 11:18 Kícimu 2:1
115:12-13

☆ XI:XVIII 11:18 Kícimu

wootoo, éwuulu eti amansa eetaake sicaañan
ñaasuwan niñ súsupak ti hikawoo.

II Naayeno niñ munow, niñ hiceeku ti ñíseeña
akina ti ékey hipuku.

III Fiye pikee píyisan nene púfulii alacana:
nínkinankoo enfakat éecunke samat nii
seemak, neetaak kikaw isak niñ kúsupak, usiin
ñaasuwan niñ síwuulu siti amansa siyema isak
niñ súsupak ti hikaw eteyyo.☆

IV Híyeeni eteyyo nihineen máamun him-
paac hoonool ti kimpaac kíhaaciil kiti picaañan
pa ti útiñu wa, nihiwantii po ti etaam ya.☆
Nínkinankoo ya enfakat ya neesiño hátikin aal
a eeyem a ti ékey hipuku ancuk kati eli añiinoo
papukalee.

V Aal a náapukii ciñii cikampaani, enca efi-
ciyeno ati hikaw ha ati púlunta pa púloon,
íncitintinaniñ niñ hikasap hiti mañ.☆ Pale
añiinoo náalamutee apucoopee patiila pati
Pútuun pa ti elemeyu ya eteyoo.

VI Fiye aal a naatey pati káahaan ka tes la
Pútuun pa mpimemanoooloo la, kati amankoolee
fo kunoom wúli niñ sikeme súsupak niñ áwii
éhaaciil (1,260).

VII Hikam nihitaako alacana. Maleekoo
ya enfakat ya eyya nkasok ya Misel niñ
pumaleekoo eteyyo nkátaakoolan nínkinankoo
ya, nínkinankoo ya niñ pumaleekoo eteyyo
lombo nkásiinoonii kápitaakool.

VIII Pale nínkinankoo ya neeheekee ti hikam
ha, ekina niñ pumaleekoo eteyyo nkayaanee

☆ XII:III 12:3 Dañel 7:7 ☆ XII:IV 12:4 Dañel 8:10 ☆ XII:V
12:5 Esaaya 66:7; Kícimu 2:9

alacana.

IX Nínkinankoo ya enfakat ya néewantiyee t'etaam, nin pumaleekoo eteyyo. Ekina eyem epululoola ya étuuta ya eyya nesokee ya Akamool a, nin fotom Seetaani ya, eelincane ya púlunta pa púloon.☆

X Fiye ínsi hilim heeceeke alacana heesoke:
 “Fiye kafakan ka kiti Pútuun pa kúcoliyoo!
 Pútuun pa píyisanaayisan sempe etempo nii amansa!
 Eenucee ya atempo áyisanaayisan kayine ka kiteyoo!

Kaatuko eesiinjiye ya hátikin Pútuun pa piti unaa nanook pakan unaa ti káyinan hánant hanakan,☆
 áwantiyeewant t'etaam.

XI Kaheekooheek pínapii ti hísim ha hiti Císaacii ca
 nin ti tooñaa ya eyya nkátuunane ya, kálafiit elonji meemak apan kafeyut eket.

XII Ekina ewune, awe alacana nin aluu keekine ka po,
 nitaak pásuuma!

Pale kúnuul kiyeno ti etaam ya nin kaatii ka, kamma Seetaani ya néewanoonii ti aluu!

Yoopiya éñikene fúf,
 kamma neemeya nii caanak eteyyo cítamitami.”

XIII Ta nínkinankoo ya néepannume ta nii éwantiyeewant ti etaam ya, neetey nin aal a eepuke ya ciñii ca cikampaani ca.

☆ **XII:IX 12:9** Púcook 3:1

☆ **XII:X 12:10** Job 1:6-11; Sakaliya

3:1-2

XIV Pale aal a naawufanee úpitu úsupak uti hisiwita henfakat, ancuk kati áyit apíkaay ti káahaan̄ ka tes pa memanoolee pa kati akin. Po afaamankoolee fo sitiil síhaaciil niñ kan̄.☆

XV Nínkinankoo ya néelafi kaahootan aal a, néefulanii man ti putum eteyyo samat nii musuu kati mucoopoo.

XVI Pale etaam ya neeyankanan aal a, néepankin putum eteyyo neemelan musuu ma emma nínkinankoo ya néefulanii ma ti putum eteyyo.

XVII Nínkinankoo ya néeñiken meemak ti aal a, neeca eyitan hikam ti epuuk ya keetowiye ka pakati aal a, kéetuule ka púloon̄ hilim ha heesiinane ha hiti Pútuun pa nkacok piliit ti tooñāa eyya Yéesu náayisane ya.

XVIII Nínkinankoo ya neesiño ti kantant ka pukol kaatii ka.

XIII

Elúkuleen éefulii ti kaatii ka

I Fiye incuk élukuleen elampa ya ti éfulii ti kaatii ka. Neetaak usiin ɲaasuwan niñ kikaw isak niñ kúsupak niñ púwuulu piti amansa ɲaasuwan ti usiin eteyyo. Ti hikaw óo hikaw intaak caacaw citi kateñal Pútuun pa.

II Elúkuleen ya eyya inci incuke ya neenakool nii esaamaay pale neetaak woot samat nii uti eyen elampa* niñ putum samat nii piti cata.

☆ XII:XIV 12:14 Dañel 7:25; 12:7 * XIII:II 13:2 Eyen elampa eyya Sañ naaluwe ya le, eneetaat eyen pale “ours” (falans kan) walla “bear” (ankale kan).

Nínkinankoo ya neewufan élukuleen ya sempe eteyyo niñ elemeyu eteyyo niñ kayine kenfakat.☆

III Hikee ti kikaw ka kiti élukuleen ya nihicuk fiye nii hikuumeekuum fo hiket, pale maason-tuwaay ma miti eket ya immifisak. Pakan paka púloonj innimii nkanapan élukuleen ya.

IV Pakan paka nkákilipo hátikin nínkinankoo ya kamma neewufane sempe eteyyo élukuleen ya, nkákilipo lompo hátikin élukuleen ya, nka-cakan: “Ayme acuke nii élukuleen eyye? Ayme afaayitan hikam teyyo?”

V Elúkuleen ya neewufanee sempe kati émakiyanoolo neeteñal Pútuun pa. Neewufanee lompo kati éhin héesume yo fo kiim áwii ésupak niñ kúsupak (42).

VI Néeyaañ kateñal Pútuun pa, neesok heenaput ti caacaw etempo, niñ ékinuma etempo, ekina eyem, keekine ka alacana.

VII Elúkuleen ya neewufanee sempe epikam pakan paka keesampanee ka pakati Pútuun pa niñ kati eheekii. Neewufanee sempe ti síi óo síi, pakan óo pakan, híleeluuf óo híleeluuf niñ mah óo mah.☆

VIII Keekine ka púloonj ti etaam ya éfikakilipo hátikin élukuleen ya. Payenkuu kayem payenka ucawii weekiicutee wa ti púkoo ya eti elonj ya le niñ púlunta pa efipiliilee. Púkoo eyyuu eti Císaacii ca ceetaañee ca.

IX An óo an eetaake kaanuu ásiitan!

X An óo an eeñañee hicoopuyee ti núkuluma, afaacoopee ti núkuluma. An óo an eeñañee

himukuyee niŋ káakuntu, afaamukee niŋ káakuntu.✧ Ooto pakan paka keesampanee ka pakati Pútuun pa kañaŋaa kamukut, kañaŋut kayesan puson káyinan ka.

Elúkuleen éefulii ti etaam ya

XI Eehuu hipimuus, incuk ekee élukuleen éefulii ti etaam ya. Neetaak usiin úsupak samat nii císacii, pale néekup samat nii nínkinankoo.

XII Neewen ti sempe sa púloonj siti élukuleen ya éyaañ ya ti caacaw eteyyo. Néehin etaam ya niŋ keekine ka teyyo kápikilipo hátikin élukuleen ya éyaañ ya, eyya maasontuwaay eteyyo miti eket ya meefisake ma.

XIII Néehin píyisan penfakat, néehin fala seemak sípifulii patiila sípiwanoonii t'etaam hátikin pakan paka.

XIV Neeyeno kaalincan pakan paka keekine ka ti etaam ya, pínapii ti píyisan empa neewufanee pa épihin ti caacaw élukuleen ya éyaañ ya. Neesokii kamemanool himuum heenakoole nii élukuleen ya eekuume ya niŋ káakuntu ka háati fo neelonj.

XV Elúkuleen ya ésupiyenu ya neewufanee sempe epuwufan esuunjut himuum ha hiti élukuleen ya éyaañ ya, ancuk kati híkup. Himuum ha níhihin keepooke ka púloonj ékilipo hátikin eteeho kapumukee.

XVI Elúkuleen ya ésupiyenu ya, néehin lombo an óo an ti sempe apitaak lánkamaasi ti epeesoo yáali niŋ fotom ti éyitoo, kenkilis niŋ keemaka,

✧ **XIII:X 13:10** Jeremiya 15:2; 43:11

kusaanum niŋ keeleke, keeneetaat pimiikan niŋ pimiikan.

XVII An átayini hinoom niŋ kaanooman, taamanta ataakut lánkamaasi ya eeyem ya caacaw ca citi élukuleen ya niŋ fotom caacaw eteyyo fa incifinee fa.

XVIII Eehe ecohato neecakane. An óo an éesuume kunuu áfaameyi caacaw élukuleen ya ti fa neefinee fa, kaatuko pafinal pa piti caacaw akee an. Pafinal pa piyem sikeme isak niŋ yoonool niŋ áwii éhaaciil niŋ isak niŋ yoonool (666).

XIV

Císaacii ca niŋ pakan paka síwuli keme niŋ áwii ésupak niŋ pakapaakiil paka (144,000)

I Fiye insincan, incuk hátikinam Císaacii ca incisiinjiye ti tintiŋ ya eti Siyon eeyem ya Jerusalem, keeyeniye ka nenco kayem pakan paka síwuli keme niŋ áwii ésupak niŋ pakapaakiil paka (144,000) keetaake ka ti píyitii pakiical pa piti caacaw etenco niŋ caacaw ca citi Paapaa ateyoo.✧

II Insí pasokal péefulii alacana samat nii pas-apal penfakat piti kúsuu niŋ piti hileen etiil. Pasokal empa inci ínsiye pa samat nii piti asapa kóntiŋ eeyem ti hisapu kóntiŋ.

III Nkacook híciimu héeyeeni hátikin elemeyu ya niŋ hátikin waah wa upaakiil wa weeyem wa kalona niŋ ñihampaatiin ña. An ayinaat káyipen híciimu ha fo niŋ neetaat pakan paka

síwuli keme nin áwii ésupak nin pakapaakiil paka (144,000) keenoomée ka ti etaam ya.

IV Payenkuu kayem kéemiit ka pakaal, nkáyemi keekuule. Nkanapan Císaacii ca pan óo pan pa incikaaye. Nkanoomée ti pakan paka nkawaaseenee Pútuun pa nin Císaacii ca samat nii pamaañal púcook.

V Kataapala kacaam, kayinaatee kawatan.✧

Simaleekoo sa síhaaciil sa

VI Fiye innene cuk ekee maleekoo eeyeniye káyitu patiila, neetaak ekoonan éesuume eep-ayantoo eti káatuunan pakan paka keekine ka ti etaam ya, ti mah óo mah, ti síi óo síi, ti híleeluuf óo híleeluuf nin ti pakan óo pakan.

VII Neesok nin hilim heeceeke: “Nife Pútuun pa innisayan nii pímakimaki, kamma caanak ca citi kíiti ya etempo pakan paka íncicolii. Níkilipo hátikin eeliile ya alacana, etaam ya, kaatii ka nin úpun wa.”

VIII Maleekoo ésupiyenu néenowii puson éyaañ ya neesok: “Anowaa! Babilon enfakat ya anowaa,✧ ti casupoolat ca citeyoo naawufane písii pa púloon piti púlunta pa pipilaan elaan wiiñ ya eyya néhinii ya kápihin héesuumut Pútuun pa!”✧

IX Maleekoo éhaaciyenu néenowii puson etempo neesok nin hilim heeceeke: “An óo an éekilipiye hátikin élukuleen ya nin himuum eteyyo eeha nkamemanoole ha, naataak lánkamaasi eteyyo ti éyitoo nin fotom ti epeesoo,

✧ **XIV:V 14:5** Sofoniya 3:13 ✧ **XIV:VIII 14:8** Esaaya 21:9

✧ **XIV:VIII 14:8** Jeremiya 51:7-8

X oom an lompo áfaatunkee apilaan elaan wiiñ ya eti káñiken ka kiti Pútuun pa, éenujee ya peenakanoolutee ninj man ti elontonj ya eti káñiken etempo.✧ Afaakallanee ninj seemak séeceeke✧ hátikin pumaleekoo pa peesampanee pa ninj hátikin Císaacii ca.

XI Háaputa ha hiti ñíseeña ña ñiteyii efihisilo fo cancowiyaaw púley.✧ Kéekilipiye ka hátikin élukuleen ya ninj himuum eteyyo ninj fotom an óo an eetaake lánkamaasi ya eti caacaw eteyyo, etikataak éyekunoolo hánant hanakan.”

XII Ooto pakan paka keesampanee ka pakati Pútuun pa kañañaa kamukut, poko kéetuule ka kilim etempo nkatowo nkáyinane ti Yéesu.

XIII Fiye ínsi hilim héefulii alacana heesoke: “Kiic eehe: kayihaayih keekete ka ti caacaw ca citi Ateeteyo písik fiye pikaay hátikin. Kunuu ka keenape ka nkusok: Ee, éfikayekunoolo ti páhin pa piteyii penfakat pa, kaatuko páhinalii peenape pa efipinapanii.”

Kaamaañ ka etaam ya

XIV Fiye insincan, incuk hátikinam káatiñu keehiina, akee naayeno ti káatiñu ka eenakoole nii Añii An,✧ éwuulu sanoo eti amansa neeyeno ti hikawoo ninj ékaawuma eeliye ti epeesoo.

XV Ekee maleekoo néefulii ti ekumpaan ya enfakat ya eti Pútuun pa, neesokoo ninj hilim heeceeke: “Coop ékaawuma ya etii immaañ,

✧ **XIV:X 14:10** Esaaya 51:17 ✧ **XIV:X 14:10** Púcook 19:24; Esekiyel 38:22 ✧ **XIV:XI 14:11** Esaaya 34:10 ✧ **XIV:XIV 14:14** Dañel 7:13

kamma waati ya eti kaamaañ ka neecole, kaatuko pasukal pa piti etaam ya piyanaayan."☆

XVI Fiye eeyeniye ya ti káatiñu ka naacoop ékaawuma ya naamaañ etaam ya púlooj.

XVII Ekee maleekoo néefulii ti ekumpaan ya enfakat ya eti Pútuun pa eeyem ya alacana, ekina lombo neeyekan ékaawuma eeliye.

XVIII Ekee maleekoo lombo eeyem eti hikaw ha hiti seemak sa, néefulii ti taapuloo ya eeyem ya kaaciin ka, neesok eeyekane ya ékaawuma ya eeliye ya niñ hilim heeceeke: "Coop ékaawuma ya etii eeliye ya immaań úsis wiiń ya uti etaam ya, kamma papukal wiiń ya mpiyane."

XIX Maleekoo ya neecoop ékaawuma ya eteyyo eeliye ya epimaań wiiń ya eti etaam ya, neewant yo ti ékaacuma wiiń ya enfakat ya eti káńiken ka kiti Pútuun pa.☆

XX Neekakalee ti ékaacuma wiiń ya tíkitaan saatee ya, hísim níhifulii ti káakic ka hipitey fo sikilomeetal sikeme síhaaciil (300) ti pálaañ, páloos eteeho, niñ efalinc enakiyaa lupó hikaw ha lamma efihicukee.

XV

Pumaleekoo isak niñ súsupak piti hítaapanu isak niñ súsupak

^I Fiye innene cuk alacana pikee píyisan pen-fakat péenimaam. Simaleekoo isak niñ súsupak insiyekan hítaapanu ha isak niñ súsupak ha,

☆ **XIV:XV 14:15** Sowel 3:13 ☆ **XIV:XIX 14:19** Esaaya 63:1-6; Esampoolo 1:15

kaatuko hikina hiyem hikelan ha heeñaŋe ha écoopii pikelan káñiken ka kiti Pútuun pa.

II Incuk waah weecuke nii kaatii kiti weeloo upunakanoolo niŋ seemak. Keesiŋiye ka pukol kaatii ka kayem keeheeke ka élukuleen ya niŋ himuum eteyyo heememanoolee ha niŋ pafinal caacaw eteyyo. Nkayekan púkontiŋ empa Pútuun pa mpuwufanii pa.

III Nkayeno caacook hícimu ha hiti Móyiis,✱ amiikan a ati Pútuun pa, niŋ hícimu ha hiti Císaacii ca, nkasok:

“Ateeteyo Pútuun pa piti sempe sa púloon,
pawenali penfakat, apan mpíhin an
apiŋaŋo!

Amansa ya ati púlunta pa,
pítin pa pitii peecoonoole mpitempo!

IV Ateeteyo, ayme atafeyi,
náamakiiyan caacawi?

Kaatuko awe lamayi yem eekuule,
apan púlunta pa púloon éfipikey mpíkilipo
hátikini,
kaatuko páhinali peecoonoole pa
píyisaneeyisan.”✱

V Pamuusál eehuu insincan, incuk alacana ékuut ya enfakat ya, eeyekane ya sínankiin sa súsupak sa la písiyool pa empa Pútuun pa mpiliile pa niŋ pakan etempo mpikiicee la,✱ néepankinee páhantuwa la sampanee la.

VI Pumaleekoo isak niŋ púsupak pa peeyekane pa hítaapanu isak niŋ súsupak sa, mpúfulii

✱ **XV:III 15:3** Efúlii 15:1 ✱ **XV:IV 15:4** Jeremiya 10:7; Kícimu 86:9 ✱ **XV:V 15:5** Efúlii 38:21

la sampanee la. Mpúsoolo wañ weekuule nu-
umiñal, kaafaal kiti sanoo nkicenkee ti púsus
etempo.

VII Fiye ukee ti waah wa upaakiil wa weeyem
wa kalonja nuuwufan pumaleekoo pa isak niñ
súsupak sa sipool sanoo isak niñ súsupak
seemeenje niñ káñiken ka kiti Pútuun pa,
peeyem pa kalonja fo cancowiyaaw púley.

VIII La sampanee la inkoonool niñ háaputa
héefulii ti hamake niñ sempe sa siti Pútuun
pa.✧ An ayinaat pinako la sampanee la fo
ta hítaapanu ha isak niñ súsupak sa hiti
pumaleekoo pa isak niñ súsupak sa nihipaye ta.

XVI

*Sipool sa isak niñ súsupak sa siti káñiken ka
kiti Pútuun pa*

I Púful toko, ínsi hilim heeceeke héefulii la
sampanee la nihisok simaleekoo sa isak niñ
súsupak sa: “Nikaay caniniis ti etaam ya sipool
sa isak niñ súsupak sa siti káñiken ka kiti Pútuun
pa.”

II Maleekoo ya éyaañ ya neekaay neeniis epool
eteyyo ti etaam ya. Musontuwaay méecintanana
immiseeñ✧ úmmufulii ti keetaake ka lánkamaasi
ya eti élukuleen elampa ya niñ kéekilipiye ka
hátikin himuum eteyyo eeha nkamemanoole ha.

III Maleekoo ya ésupiyenu ya neeniis epool
eteyyo ti kaatii ka. Kaatii ka nkiyeso hísim,

✧ **XV:VIII 15:8** Efúlii 40:34-35; 1 Pumansa 8:10-11; Esaaya 6:4

✧ **XVI:II 16:2** Efúlii 9:10

samat nii hiti an eekete, waah óo waah weeyem kalonja ti kaatii ka nuuket.

IV Maleekoo ya éhaaciyenu ya neeniis epool eteyyo ti úpun wa nin la taakale la man meeneena, immiyeso hísim.☆

V Fiye ínsi maleekoo ya eetaake ya sempe ti man ma neesoke Pútuun pa:

“Awe eecoonoole ti páhinal kíiti eyye,
O Eekuule ya, awe eeyem ya, nin eetaakiye ya hínum.

VI Kamma pakan paka nkaniise hísim ha hiti keesampanee ka nin piyaamakoola pa pakatii,
ekina ewune ántunkii kapilaan hísim samat nii fa nkañaje fa.”

VII Fiye ínsi hilim héefulii ti taapuloo ya eeyem ya kaaciin ka, nihisok:

“Ee, Ateeteyo Pútuun pa piti sempe sa púloon,
páhinali kíiti peecoonoole mpitempo.”

VIII Maleekoo ya épaakiilenu ya neeniis epool eteyyo ti caanak ca, caanak ca inciwufanee sempe siti hisowu pakan paka nin pasowe etenco.

IX Pakan paka nkasowee nin pasowe pa penfakat pa, nkateñal caacaw ca citi Pútuun pa, peetaake pa sempe siti éwananii hítaapanu eehuu púloon ti pakan, pale nkapook púwunko umuuyen wa uteyii kapisayan nii pímakimaki.

X Maleekoo ya ésakiyenu ya neeniis epool eteyyo ti elemeyu ya eti élukuleen elampa ya, cáwii eteyyo incimeen nin énimaaan.☆ Pakan

paka nkayeno kalumal kileeluufuyii kamma ñíseeña.

XI Nkateñal Pútuun pa piti alacana kamma ñíseeña ña ñiteyii niŋ musontuwaay ma miteyii, apan nkapook púwunko heenaput eeha nkáhine ha.

XII Maleekoo ya eewase ya isak niŋ yoonool neeniis epool eteyyo ti musuu ma menfakat ma miti Efatat. Man etemmo ummusoon, mupuwañal pítin pa piti pumansa pa keekaakaay ka éfulii pa caanak ca íncifulii pa.☆

XIII Fiye incuk siseetaani síhaaciil seecuke nii puhoon. Insífulii ti putum nínkinankoo ya, ti putum élukuleen elampa ya niŋ ti putum ayaamakoola ya eeneetaat a pánipani.

XIV Anjuu kisaalumant kiti piseetaani keeyem ti páhin píyisan, nkikaay pati pumansa pa pakati púlunta pa púloon kupuconcenoolii kiti hikam ha hiti hinoom ha henfakat ha hiti Pútuun pa piti sempe sa púloon.

XV Ateeteyo asok: “Nísiitan, Inci fákey samat nii álipa! Ayihaayih eetowiye ya ti kaasincan náasoolo, ancuk timpi akaay ñáfalfali naasuu.”

XVI Fiye, piseetaani pa mpuconcoolan pumansa pa nantoonool la nkasok “Aamaketon” ti kaŋ ya eti Hiburu.☆

XVII Ta eehuu nihimuuse ta, maleekoo ya eewase ya isak niŋ súsupak neeniis epool eteyyo ti eyam ya. Hilim heeceeke níhifulii la sampanee la, nihisok: “Fiye payaapa!”

☆ **XVI:XII 16:12** Esaaya 11:15 ☆ **XVI:XVI 16:16** Pifiita kilim 5:19; 2 Pumansa 23:29

XVIII Intaako pamaliñoolal, pahampanane nin pasapal etii, etaam ya lombo néeyiyan nin sempe. Páyiyanal etaam empuu pitaapala pitaako emma an naaliilee.

XIX Ti oom páyiyanal, saatee ya enfakat ya néepaacinoolee náhaaciil, pisaatee pa piti etaam ya púloon mpúpucaloolee. Pútuun pa mpínawuno umuuyen wa uti Babilon enfakat ya. Mpútunkoo apilaan elonton ya eti elaan wiiñ ya eti káñiken etempo kenfakat ka.✠

XX Pucon pa púloon mpuhootanee, an ayinaat hicuku pítintin pa.

XXI Etiil eti pitaali penfakat néefulii patiila, etii eyyuu neecuk nii pukumpul peetaake sikilo áwii ésupak,✠ mpunowal ti pakan paka. Pakan paka nkateñal Pútuun pa kamma hítaapanu pitaali pa, kaatuko hítaapanu ha hifomaafom fo muus.

XVII

Babilon, aal a ahaañiya ya enfakat a

I Ta eehuu nihipaye ta, ekee ti simaleekoo sa isak nin súsupak sa seeyekane sa sipool sa isak nin súsupak sa néekey ti inci neesokam: “Kéy, inci píyisani fa aal a ahaañiya ya enfakat a, eetaake ya sempe ti hícump musuu, fa afaasiñanee fa ti pisiya.

II Pumansa pa pakati etaam ya nkahinto neyoo, pakan paka lombo nkalaan elaan wiiñ ya eti casupoolat ca citeyoo fo kákuman.”✠

✠ **XVI:XIX 16:19** Esaaya 51:17 ✠ **XVI:XXI 16:21** Efúlii 9:23-24

✠ **XVII:II 17:2** Jeremiya 51:7; Esaaya 23:17

III Púful toko, Kunuu ka keenape ka nkúwanoonii ti inci, maleekoo ya neecoopam ti káahaan tes. Toko incuk aal a naayeniye ti élukuleen elampa éecunke neetaak kikaw isak nin kúsupak nin usiin ñaasuwan, ucaw uti kateñal Pútuun pa nuukiicee lan óo lan ti enii eteyyo.

IV Aal a náasoolo wañ wéecunke weenape núuciiti hinoom, náasankaloolo nin pisanoo nin pumaan nin mínankiin méeciita hinoom. Naacok ti epeesoo elonton eti sanoo, neemeen hícamp waah weekuulut nin waah uti meeñeya uti casupoolat ca citeyoo.

V Caacaw ence cikiicee ti éyitoo, caacaw enca ammeya nii, káacenkin etenco kiyoleeyol:

“Babilon enfakat ya,
Iññaá ya ati pakaal paka pihaañiya pa
nin waah óo waah uti meeñeya uti etaam ya.”

VI Inci incuk nii aal a éekumane, kaatuko alaanaalaan hísim ha hiti pakan paka keesampanee ka pakati Pútuun pa, keemukkee ka kamma nkáyinane ti Yéesu nkakaman kiteyoo. Ta incukoo ta inñanjo meemak.

VII Fiye maleekoo ya neesokam: “Weyme uwune aññanjo? Inci fáhini áapimeyi keeyolee ka kiti aal a nin élukuleen elampa ya eyya naalapiye ya teyyo, eetaake ya kikaw isak nin kúsupak nin usiin ñaasuwan.

VIII Elúkuleen ya eyya ancuke ya, etaakaataako hínum, pale fiye eneetaat. Eféefulii ti kaayeen ka keetaakut ka pilehu néepucaloolee. Keeyem

ka ti etaam ya efikaŋaŋo nkacukaa élukuleen ya, poko kayem payenka ucawii weekiicutee wa ti púkoo ya eti elon ya kápiliŋ ta púlunta pa mpiliilee. Payenkuu efikaŋaŋo nkacukaa élukuleen ya kamma neetaakiye hínum, fiye eneetaat pale éfeeñohoonii.

IX “Eehe hicakanaacakan kunuu niŋ ecohato. Kikaw ka isak niŋ kúsupak ka kiyem sítintiŋ isak niŋ súsupak la aal a naayeniye la kayen. Kikaw enkuu lombo pumansa isak niŋ pákasupak.

X Intaako teyii isak keekete, oonool oopa ti elemeyu ya, akee ya aloot ákey. Pale niŋ ákeyyoo atafiyo ti elemeyu ya.

XI Elúkuleen ya eetaakiye ya hínum pale fiye eneetaat, ekina faŋ eteyyo akee amansa. Ak-ina akee ti pumansa pa isak niŋ pákasupak paka, apan náayemi lombo eewase ya isak niŋ pákahaaciil, áfaapucaloolee.

XII Usiin wa ŋaasuwan wa ewwa ancuke wa, ukina lombo pumansa ŋaasuwan,[☆] apan cáwii ca citeyii ciloot cíyaañ. Pale efikataak sempe siti éyenoonii pumansa ti coonool niŋ élukuleen ya fo waati yoonool.

XIII Pumansa pa payenkuu, hoonool lamma hiyem teyii, hikina hiyem kawufan élukuleen ya sempe sa siteyii niŋ kayine ka kiteyii.

XIV Efikakam Císaacii ca, pale Císaacii ca eficiheekii, kamma inciyem Ahámpaatiin a ati ñíhampaatiin ña niŋ lombo Amansa ya ati pumansa pa. Pakanoo payenka naayonkale ka naamamal nkátuuloo, efikayeno neyoo.”

[☆] **XVII:XII 17:12** Dañel 7:24

XV Maleekoo ya nene esokam: “Eeha ancuke ha, heeyem ha hícump musuu emma aal a ahaañiya ya naataake ma temmo sempe, mikina miyem hícump mah, pakan, písii nin kíleeluuf.

XVI Elúkuleen ya efeenat aal a ahaañiya ya, usiin wa ñaasuwan wa lombo ewwa ancuke wa efuunatoo. Efikalamal waah wa uteyoo púloon nkawaatoo ñáfalfali. Efikali kihaayoo nkasow keetowiye ka.

XVII Kaatuko Pútuun pa puwase ti saanii eeha mpílafiye ha íhinu ancuk kati káhin ho. Efíkasiyool nkacooop sempe sa siti cáwii ca citeyii kapuwufan so élukuleen ya, fo ta kilim enka Pútuun pa mpusoke ka efikitaako.

XVIII Aal a aña ancuke ya, akina ayem saatee ya enfakat ya eetaake ya sempe ti pumansa pa pakati etaam ya.”

XVIII

Enow ya eti saatee ya enfakat ya eti Babilon

I Eehuu hipimuus, incuk ekee maleekoo éefulii alacana épuwanoonii. Neetaak sempe senfakat, hamake eteyyo nihicaañan etaam ya.

II Neeceek meemak neesok:
 “Anowaa! Babilon enfakat ya anowaa!
 Ayénooniyoó ékinuma piseetaani nin
 hísaalumant óo hísaalumant,
 nin ékinuma eti pusuwa óo pusuwa peeku-
 ulut mpupookee.

III Kaatuko ti casupoolat ca citeyoo
 naawufane písii pa púloonj piti púlunta pa

pipilaan elaan wiiñ ya eyya néhinii ya
kápihin héesuumut Pútuun pa!

Pumansa pa pakati etaam ya nkahinto neyoo
hínúm,
punoomana pa keeyem ka ti etaam ya
nkayeno kusaanum
ti hisaanumate ha hiteyoo henfakat ha hiti
pahaaño pa.”

IV Fiye, innene sí hikee hilim héefulii alacana
nihisok:

“Aluu pakanam, nílaañool neyoo.

Ancuk etinitaak himpaac ti umuuyen wa
uteyoo,

etinitaak lompo himpaac ti hícump
hítaapanu ha heekaakaayoo ha pitaako.☆

V Kaatuko umuuyen wa uteyoo úcumpoolaa-
cúmpoolo fo patiila,
apan Pútuun pa pifilut páhinaloo peenaput
pa.☆

VI Níhinoo samat nii fa náahine fa pakakee paka.
Nicooyoo fo ñésupak heenaput eeha
náahine ha.

Elaan wiiñ ya eefete ya eyya naawufane ya
pakakee paka kapilaan,
nimeenjan elonton ya eteyoo fo ñésupak kati
alaan.☆

VII Níhinoo apucuk kúnuul nin esampoolo,
ancuk esampoolo ya eteyoo elehaa nin fa
náamakiyanooliye fa,

☆ XVIII:IV 18:4 Esaaya 48:20; Jeremiya 50:8; 51:6,45 ☆ XVIII:V
18:5 Púcook 18:20-21; Jeremiya 51:9 ☆ XVIII:VI 18:6 Kícimu
137:8; Jeremiya 50:29

kúnuul ka kiteyoo nkileh lombo niŋ hisaanu-
mate ha hiteyoo.

Kaatuko asokaasok ti yaanoo:

'Inci oopa le nii aal amansa,
inci neetaat eyaajat aŋa áyiinoo eekete,
apan etisampoolo háati poonool.'

VIII Ekina ewune hícump hítaapanu waah ewwe
nuumankee kamma akina:
eket, esampoolo niŋ épankul.

Enkuu púloŋ efikilaakiyoo ti hinoom hoonool,
seemak sa insisowoo fo aleem motic.

Kaatuko Ateeteyo Pútuun pa péehinoo pa kíiti
pitaakaataak sempe.✧

IX “Pumansa pa púloŋ ti etaam ya kee-
hintiye ka neyoo, apan nkali ti hisaanumate
ha hiteyoo, efikakoŋ nkasampoolo kiteyoo,
nkacukaa háaputa ha hiti kaaleemanee ka
kiteyoo.

X Efikasiŋo pílaaŋ nkafe kamma kúnuul ka
kenfakat enka naayem ka ti hicuku, nkasok:

'O ketaa ti hikaw! O ketaa ti hikaw!

Awe saatee ya enfakat ya,

Babilon, saatee ya eetaake ya sempe,

ti waati yoonool lamma Pútuun pa
mpíhinuu kíiti!✧

XI “Punoomana pa lombo pakati etaam ya
efikakoŋ, nkasampoolo kamma akina, kaatuko
an nene anoomut panoomanal pa piteyii.

XII Oom panoomanal piyem: pisanoo niŋ
púkotifoloo, pumaan niŋ mínankiin méeciita hi-
noom, pupaŋ peewalla niŋ pupaŋ peewiina, wañ

✧ XVIII:VIII 18:8 Esaaya 47:7-9

✧ XVIII:X 18:10 Esekiyel

wéecunke weenape núuciiti hinoom, niŋ pa-paloo óo papaloo éesuume haaw, waah óo waah weememanoolee niŋ úŋiŋ eñaap, waah óo waah weememanoolee niŋ pupapaloo péeciita hitaaku, mañ óo mañ emma ímmiyelujanee, niŋ pínankiin peewalla.

XIII Panoomanal pa lombo piyem pahatal péesuume haaw, típaapikeen, caminkolon óo caminkolon, munucu méesuume haaw, elaan, lúuliin eti olif, efol, paasiit, síis, písaacii, pufal-inc, pisaleet, pimiikan, niŋ keecokee ti hikam.

XIV “Punoomana pa efikasok saatee ya eti Babilon:

'Waah wa weenape wa ewwa ankiipe wa hitaaku ufakuu,
páwalliyanoolal pa pitii púloon lombo pícima,
aatinene cuk po!'

XV “Punoomana pa keenoomane ka ti saatee eyyuu fo káyenoonii kusaanum, efikasiino pílaan kamma nkafeye kúnuul ka kenfakat enka neeyem ka ti hicuku. Efikakoon nkasampoolo.✧

XVI Nkasok:

'O ketaa ti hikaw! O ketaa ti hikaw!

Awe saatee ya enfakat ya!

Aásoolaasoolo wañ weewalla, niŋ wañ wéecunke weenape núuciiti hinoom,

ínsankaloolo niŋ pisanoo, pumaan niŋ mínankiin méeciita hinoom.

XVII Ti waati yoonool lamma hitaaku ha hitii púloon nihipucaloolee!'

“Piteteyana pa púloon pakati ñiteen ña ñenfakat ña, nin payenka nkáhin ka teñño nin payenka nkáyuukale ka, nin an óo an aña páhin pa piteyoo mpiyem ti kaatii, poko púloon efikasiño pílaañ.

XVIII Nin kacukaa háaputa ha hiti pusowo pa piti saatee ya, nkaceek meemak nkasok: 'Eyyeyme saatee ecuke nii saatee enfakat eyye?'

XIX Nkahoholan esiya ti kikawii kápiyisan páciite pa piteyii, nkakoon nkasampoolo, nkaceek meemak nkasok:

'O ketaa ti hikaw! O ketaa ti hikaw!

Awe saatee ya enfakat ya!

Hitaaku ha púloon hiti pakati ñiteen ña ñenfakat ña ñiti kaatii ka,
ti hisaanumate ha hitii níhifulii.

Ti waati yoonool lamma, ípucaloolee.'

XX Pale nitaak pásuuma, aluu keekine ka alacana,

kaatuko saatee ya épucaloolee!☆

Nitaak pásuuma, aluu keesampanee ka pakati Pútuun pa,

pupoñapoñ pa nin piyaamakoola pa!

Kaatuko Pútuun pa píhinaahin yo kíiti

mpinañ teyyo hítaapanu ha eeha neenane
ha ti aluu.”

XXI Fiye, ekee maleekoo eti sempe neecoop énanikiin enfakat, eenapa lín, neewant yo ti kaatii ka, neesok:

“Awe lompo, Babilon saatee ya enfakat ya,

☆ XVIII:XX 18:20 Jeremiya 51:48

fiyuu aafawantee fíl niñ sempe, apan an
 atanene acuki.✧
 XXII An atanene ási lati awe an ti hisapu kóntin
 niñ ti caacook,
 ti hisapu kampiip, niñ fotom kámpiis.
 Ahína óo áhina eesuusa,
 an atanene acukii lati awe.
 Pátuumal ésiken,
 an atanene ási po lati awe.
 XXIII Lampi etinene ecaañanee lati awe.
 Hicenu pinimo niñ fotom esa,
 an atanene ásiyii lati awe.
 Kaatuko punoomana pa pakatii kayeniye hínum
 keemaka ka ti etaam ya,
 illincan písii pa púloon niñ kaasaay ka kitii.✧
 XXIV Hísim ha hiti piyaamakoola pa hicukeecuk
 lati awe,
 niñ hiti keesampanee ka pakati Pútuun pa
 niñ hiti pakan paka púloon keemukée ka ti
 etaam ya.”

XIX

Pásuuma peeyem alacana

I Eehuu hipimuus, ínsi patiila pahampanane
 peecuke nii kilim kiti hícump pakan keeyeniye
 hieeku kapusok:

“Haleluya!

Pútuun pa piti unaa pitaakaataak
 kafakan niñ hamake niñ sempe!

II Páhinal etempo kíti peecoonoole mpitempo.

✧ XVIII:XXI 18:21 Jeremiya 51:63-64 ✧ XVIII:XXIII 18:23
 Esaaya 24:8; Jeremiya 7:34; 25:10; Esekiyel 26:13,21

Kaatuko pisiinanaa-siinán ti pisiya aal a
ahaañiya ya enfakat a,
eelecatane ya etaam ya ti casupoolat ca
citeyoo.

Pútuun pa mpúnukan teyoo hísim ha hiti pimi-
ikan etempo.”

III Kilim ka nene kiceek:
“Haleluya!

Háaputa ha héefulii ha teyoo nihisilo patiila fo
cancowiyaaw púley.”

IV Níhampaatiin ña áwii nin pakapaakiil paka
nin waah wa upaakiil wa weeyem wa kaloŋa,
nkákilipo nkámul Pútuun pa peeyeniye pa ti
elemeyu ya, nkaceek:

“Amíini! Haleluya!”

V Púful toko, hilim níhifulii ti elemeyu ya
nihisok:

“Ninimpan Pútuun pa piti unaa,
aluu pimiikan etempo púloon keefeye po
ka,✧

kenfakat ka nin kenkilis ka!”

VI Insí pahampanane peecuke nii kilim kiti
hícump pakan, samat nii kúsuu kenfakat kiti
kaatii nin pasapal etiil piti sempe.✧ Kilim ka
nkusok:

“Haleluya!

Kaatuko Ateeteyo Pútuun pa piti unaa piti sempe
sa púloon

píyaañaa piyeno Amansa ya.✧

VII Unaañayaa! Utaakaa pásuuma núumulaa
po!

✧ XIX:V 19:5 Kícimu 135:1 ✧ XIX:VI 19:6 Esekiyel 1:24

✧ XIX:VI 19:6 Kícimu 97:1; 99:1

Kaatuko pahaaño pa piti esa ya eti Císaacii ca
púcoliyooocol,

apan maaño ya ateyoo naamemanoolo.

VIII Nkawufanoo epañ eewalla ápusoolo,
epañ eemiñale neekuul naat.”

(Epañ ya eewalla ya eyem páhinal pa peenape
pa piti keesampanee ka pakati Pútuun pa.)

IX Fiye maleekoo ya neesokam: “Kiic eehe:
Kayihaayih keeyonkalee ka hili káciim ka kiti esa
ya eti Císaacii ca!” Nene esokam: “Enkuu kiyem
kilim ka kiti pánipani ya kiti Pútuun pa.”

X Ta maleekoo ya neepaye ta káakup, ínkilipo
ti woot eteyyo púmúl yo. Pale neesokam: “Ñaa,
timpí hín eehuu! Inci lombo amiikan samat nii
awe niñ pakani ti káyinan keecoke ka tooña
eyya Yéesu naasoke ya. Kílipo hátikin Pútuun
pa! Tooña ya eyya Yéesu naasoke ya, ekina
nétunk piyaamakoola pa káputuunan hilim ha
hiti Pútuun pa.”

Eelapiye ya ti efalinc ya eehiina ya

XI Fiye, incuk alacana néepankiniye, ☆ efal-
inc eehiina néefulii. Aña eelapiye ya teyyo
caacawoo Eehintiyee niñ Páni. Náhinhin kíiti
pucoonool naakam pucoonool. ☆

XII Ñíkinoo iññicaañ samat nii kaaleew
seemak, naawaso ti hikawoo hícump púwuulu
piti amansa. Nkakiic teyoo caacaw enca an
náamiit, fo akina lamma ameya co.

XIII Náasoolo hísool héepuucee ti hísim. Caa-
cawoo hilim ha hiti Pútuun pa.

☆ XIX:XI 19:11 Esekiyel 1:1

☆ XIX:XI 19:11 Kícimu 96:13;

Esaaya 11:4

XIV Uyoŋ puŋsoocaali pakati alacana nuunapanoo. Nkásoolo pipan peehiina mpúwalli mpukuul naat. Nkalapo ti pufalinc peehiina.

XV Epaay eeliye néefulii ti putumoo, neyyo afaalaako písii pa. Afáatintinani niŋ hikasap hiti mañ, ☆ náayisan káñiken ka kenfakat ka kiti Pútuun pa piti sempe sa púloon, naakakal ti ékaacuma elaan wiiñ ya.

XVI Ti hisool ha hiteyoo niŋ ti hiponoo caacaw ence cikiicee: “Amansa ya ati pumansa pa niŋ Ahámpaatiin a ati ñíhampaatiin ña.”

XVII Púful toko, incuk ekee maleekoo eesiinjiye ti caanak ca. Neeceek meemak ti pusuwa pa empa mpíyit pa patiila, neesok: “Níkey niconcoolo nipili káciim ka kenfakat ka kiti Pútuun pa!

XVIII Níkey nili kihaay pumansa pa, kihaay puŋsoocaali pa niŋ ñíhampaatiin ña pakateyii, kihaay pufalinc pa niŋ piteteyana etempo, niŋ kihaay pakan paka púloon, kenkilis ka niŋ kenfakat ka, pimiikan pa niŋ keeneetaat ka pimiikan.” ☆

XIX Fiye, incuk élukuleen elampa ya, niŋ pumansa pa pakati púlunta pa niŋ uyoŋ wa uti puŋsoocaali pa pakateyii, nkaconcooliye kati kakam niŋ eelapiye ya ti efalinc ya niŋ uyoŋ wa uti puŋsoocaali pa pakateyoo.

XX Elúkuleen ya neecokee, niŋ ayaamakoola ya eeneetaat a pánipani aña náhin ya píyisan api-caakool keetaake ka lánkamaasi ya eti élukuleen ya, payenka nkákilipo ka hátikin himuum

☆ **XIX:XV 19:15** Kícimu 2:9
39:17-20

☆ **XIX:XVIII 19:18** Esekiyel

eteyyo eeha nkamemanoole ha. Poko t'ésupakii nkawantee kalonja ti han ha hiti seemak sa séeceeke sa.

XXI Keetowiye ka nkamukee nin epaay ya éefulii ya ti putum eelapiye ya ti efalinc ya, pusuwa pa púloon mpili kihaayii fo pisiit tuk.

XX

Sitiil wúli ya

I Púful toko, incuk maleekoo éefulii alacana épuwanoonii. Neetaak ékululuma ya eti kaayeen ka keetaakut ka pilehu, neeyekan ti epees eteyyo niseel nenfakat.

II Neecok nínkinankoo ya, eeyem ya epululoola ya étuuta ya, néeyemi lombo Seetaani ya, caacaw eteyyo lombo Akamool a, neecenk yo fo sitiil wúli.

III Neewant yo ti kaayeen ka, neekul ko nin ékululuma, neemincan putum pa tikitaan, ancuk nínkinankoo ya etinene éyini kaalincan pakan paka fo ta sitiil sa wúli ya efisipa ta. Nin eehuu himuusaa, efeekatanee pale ti waati eetama.

IV Púful toko, incuk pilemeyu,✧ keeyeniye ka tempo kayem keewufanee ka kayine kiti ihinu kíti. Incuk lombo saan sa siti payenka nkafiite ka kikawii kamma nkasoke kiti Yéesu, nin fa nkátuunane fa hilim ha hiti Pútuun pa. Kákilipiit hátikin élukuleen ya nin fotom himuum eteyyo heememanoolee ha, kataakut lombo lánkamaasi eteyyo ti píyitii nin fotom

✧ **XX:IV 20:4** Dañel 7:9

ti sipeesii. Nkáyenoonii kalonja, nkayeno ti himansate ha nin Eenucee ya fo sitiil wúli.

^V Añe eyem pilito pa píyaañ pa ti eket ya. (Pakakee paka keekete ka káñoohoniyoot ti elon, fo ta sitiil sa wúli ya insipaye ta.)

^{VI} Kayihaayih, kéelitaniyee ka ti pilito pa píyaañ pa. Poko keesampanee ka pakati Pútuun pa! Eket ya ésupiyenu ya éteyini teyii waah. Efikayeno puwaaseena pakati Pútuun pa nin pakati Eenucee ya, apan poko nin Eenucee ya efikayeno pumansa fo sitiil wúli.

Ihínuyee ha kíiti Seetaani ya

^{VII} Nin sitiil sa wúli ya sipayaa, Seetaani ya éfeefulaniyee ti núkuluma.

^{VIII} Neekaay kati elincan písii pa púloon peeyem pa ti sitonkon sa sipaakiil sa siti etaam ya, oom písii piyem Gog nin Magog.[☆] Efeeconcenoolii kati kakaay hikam, apan nkameen samat nii esiya ya eti kaatii ka.

^{IX} Nkafiitan etaam ya púloon, nkákinkool pikin pa piti keesampanee ka pakati Pútuun pa, saatee ya eyya Pútuun pa mpílafiye ya. Pale seemak ínsifulii patiila sipisowanii fo kaleem motic.

^X Fiye Seetaani ya eelincanii ya, neewantee ti han ha hiti seemak sa séecéeke sa, la élukuleen elampa ya nin ayaamakoola ya eeneetaat a pánipani nkawantee la. Efikakallanee hánant hanakan fo cancowiyaaw púley.

Ihínuyee ha kíiti keekete ka

[☆] **XX:VIII 20:8** Esekiyel 38:1-23; 39:1-22

XI Púful toko, incuk elemeyu eehiina enfakat niñ eeyeniye ya teyyo. Patiila niñ t'etaam nkatey kápuful hátikinoo, nene kacukutee.

XII Incuk keekete ka, kenfakat ka niñ kenkilis ka, nkasiñiye hátikin elemeyu ya, púpukoo mpípankinee la Pútuun pa mpikiice la eeha púlooj pakan paka nkáhine ha. Ekee púkoo néepankinee, ekina eyem púkoo ya eti elon ya. Keekete ka nkáhinee kíiti ti eeha nkáhine ha heekiice ha ti púpukoo pa.☆

XIII Kaatii ka nkúfulanii keekete ka keeyeniye ka tenko. Eket ya niñ cáwii ca citi keekete ka, nkáfulanii lombo keekete ka keeyeniye ka teyii, an óo an náahinee kíiti ti eeha náahine ha.

XIV Eket ya niñ cáwii ca citi keekete ka nkawan-tee ti han ha hiti seemak sa. Han ha hiti seemak sa eehuu hiyem eket ya ésupiyenu ya.

XV An óo an aña caacawoo ceekiicutee ti púkoo ya eti elon ya awanteewant ti han ha hiti seemak sa.

XXI

Patiila éeyeeni niñ etaam éeyeeni

I Púful toko, incuk patiila éeyeeni niñ etaam éeyeeni, kaatuko patiila ya eemaamane ya niñ etaam ya eemaamane ya kamuusaamuus, kaatii nene kitaakiit.☆

II Incuk Saatee ya eesampanee ya, eeyem ya Jerusalem éeyeeni ya, néewanoonii épufullií alacana pati Pútuun pa. Neememanoolee épuwalli

samat nii amaañoó éesooliye pikaayu pati áyiinoo.✧

III Insí hilim heeceeke héefulii ti elemeyu ya, nihsok: “Nisincan! Ekínuma ya eti Pútuun pa efeeyeno fiye silan nin pakan paka, mpikin neyii. Nkayeno pakan etempo, pikina fan etempo mpiyeno neyii, mpiyeno Pútuun pa piteyii.✧

IV Efiputoot mukun óo mukun ti ñíkinii. Eket etinene etaako nin keenoot, nin fotom pukoon nin ñíseeña, kaatuko waah wa weemaamane wa umuusaamuus.”✧

V Fiye, aña eeyeniye ya ti elemeyu ya naasok: “Nisincan, inci oopa ti íhinu waah wa púloon upuyeno wéeyeeni.” Nene apenan apusok: “Kiic eehe, kaatuko kilim enke keehintiyee nkíyemi kiti páni.”

VI Naasokam: “Fiye payaa! Inci yem Alfa ya nin Omega ya,* Píyaañ pa nin Pikelan pa. Aña pálaani mpucoke, inci fawufanoo apilaan haahaw ti káapun ka kiti man ma miti elon ya.✧

VII An óo an eeheeke afaataak eehe púloon, apan inci iyyeno Pútuun pa piteyoo, akina naayeno añiinam.✧

VIII Pale keewatata ka, kéeyinanut ka, píhina heenatee ha, pumukala pa, pusupoolata pa, pakasaay paka, pikaaya pa kaawaaseen ti

✧ **XXI:II 21:2** Esaaya 52:1; 61:10 ✧ **XXI:III 21:3** Lewitik 26:11-12; Esekiyel 37:27 ✧ **XXI:IV 21:4** Esaaya 25:8; 35:10; 65:19

* **XXI:VI 21:6** Ti kan ya eti Kilek, ti alfapet ya, leetal ya éyaañ ya eyem alfa, leetal ya ekelan ya eyem omega. Ta Yéesu naasoke ta nii: “Inci yem Alfa ya nin Omega ya”, ekina eyem: “Inci yem Ayáañ a nin Akelan a.” ✧ **XXI:VI 21:6** Esaaya 55:1 ✧ **XXI:VII 21:7** 2 Samiyel 7:14; Kícimu 89:27-28

pínaati niŋ ñincaama ña púloon, efikayeno ti han ha hiti seemak sa séecéeke sa. Eehe hiyem eket ya ésupiyenu ya.”

Jerusalem éeyeeni ya

IX Fiye, maleekoo néekey ti inci. Ekina, ekee ti simaleekoo sa isak niŋ súsupak sa, seeyekane sa sipool sa isak niŋ súsupak sa seemeeŋe sa niŋ hítaapanu ha isak niŋ súsupak sa hikelan ha. Oom maleekoo néekey neesokam: “Kéy, inci fáyisani amaaño ya, aal a ati Císaacii ca.”

X Kunuu ka keenape ka nkúwanonii ti inci, nkucoopam ti títinŋ enfakat neehaan.☆ Nkiyisanam Jerusalem, saatee ya eesampanee ya, eeyeniye ya éfulii alacana pati Pútuun pa épuwanonii.

XI Hamake ha hiti Pútuun pa nihicaaŋ teyyo. Saatee ya neemiñal, neecaŋ cataŋ samat nii énanikiin eti casup, ekina eyem énanikiin éeciita hinoom neenakool nii weeloo.

XII Hiniŋ ha héekinkoole ha saatee ya nihihaan. Nihitaak kunkut kenfakat ŋaasuwan niŋ kúsupak, simaleekoo ŋaasuwan niŋ súsupak in-sifaas ko. Ucaw ŋaasuwan niŋ úsupak nuukiicee ti kunkut ka: ukina uyem ucaw wa uti písii pa ŋaasuwan niŋ pákasupak paka pakati Israyel.

XIII Kaapii óo kaapii kiti hiniŋ ha nkitaak kunkut kíhaaciil: niŋ aasiinjiyaa ti pututa saatee ya íncoonool pa caanak ca íncifulii pa, in-taak kunkut kíhaaciil hátikini, kíhaaciil pusoni, kíhaaciil ti epeesí yáali niŋ kíhaaciil ti epeesí yaamay.☆

☆ **XXI:X 21:10** Esekiyel 40:2 ☆ **XXI:XIII 21:13** Esekiyel 40:30-35

XIV Hiniñ ha hiti saatee ya nihisiinane ti sínankiin senfakat ñaasuwan niñ súsupak, nkakiic tenso ucaw wa ñaasuwan niñ úsupak wa uti pupoñapoñ pa pakati Císaacii ca.

XV Maleekoo ya eeyeniye ya káakup niñ inci neeyekan hikasap hiti hiniiku hiti sanoo kati eniik saatee ya, kunkut ka, niñ hiniñ ha.☆

XVI Ta neeniike ta saatee ya, neecuk nii upii wa upaakiil wa púlooj ulehe pahaan. Pahaan eteyyo, paweñ eteyyo niñ písik t'etaam fo patiila, pan óo pan intaak sikilomeetal síwuli súsupak niñ sikeme súsupak (2,200).†

XVII Neeniik hiniñ ha, samat nii fa an naniik fa waah, pahaan pa mpitaak simeetal áwii éhaaciil niñ isak (65).‡

XVIII Hiniñ ha nihilutee niñ pínankiin piti casup, saatee ya neelutee niñ sanoo coopcoop, neekuul neecañ samat nii weeloo.

XIX Pínankiin empa hiniñ ha hiti saatee ya nihilutee pa tempo mpúwalliyane niñ pukumpa óo pukumpa péeciita hinoom. Píyaañ pa mpusokee casup, púsupiyenu pa safiil, píhaaciyenu pa kalsetuwan, pípaakiilenu pa emelot,

XX písakiyenu pa salutuwan, peewase pa isak niñ yoonool kolunalin, isak niñ súsupak kulu-

☆ **XXI:XV 21:15** Esekiyel 40:3 † **XXI:XVI 21:16** Niñ ekina tom: “sikilomeetal síwuli súsupak niñ sikeme sipaakiil (2,400).” Eeha Sanj naasoke ha le hiyem, sistad síwuli ñaasuwan niñ súsupak (12,000). Stad yoonool eyem máamun simeetal keme niñ áwii epaakiil (180) ti cosaan ya eti Kilek ya. ‡ **XXI:XVII 21:17** Niñ ekina tom: “simeetal áwii éhaaciil (60).” Eeha Sanj naasoke ha le hiyem, sikude keme niñ áwii ésupak niñ sipaakiil (144). Kude yoonool eyem máamun kancañ meetal.

solit, isak nin síhaaciil pelil, isak nin sipaakiil topaas, ñaasuwan kulsopalas, ñaasuwan nin yoonool yasint, nin ñaasuwan nin súsupak ametisut.

XXI Kunkut ka ñaasuwan nin kúsupak ka nkíyemi pumaan penfakat piyema ñaasuwan nin súsupak. Hunkut óo hunkut nihime-manoollee nin emaan yoonool. Pítin pa penfakat pa piti saatee ya sanoo coopcoop, mpukuul mpícaañinoolo samat nii weeloo.☆

XXII Pale inci cukut ti saatee ya ekumpaan ya enfakat ya eti Pútuun pa, kaatuko Ateeteyo Pútuun pa piti sempe sa púloon nin Císaacii ca, poko kayem ekumpaan ya enfakat ya eteyyo.

XXIII Saatee ya esoolahut caanak ca nin fotom hiim ha kapicaañan yo, kamma hamake ha hiti Pútuun pa nihicaañan yo, Císaacii ca ciyem lampi eteyyo.

XXIV Pakan paka púloon efikamuumuusool ti pacaan eteyyo, pumansa pa pakati etaam ya éfikacoopii hitaaku ha hiteyii teyyo.

XXV Kunkut ka kiti saatee ya etikipankee, kaatuko hánant etihitaako toko.

XXVI Waah wa weewalla wa uti písii pa púloon éfuucoopiye toko nin hitaaku ha hiteyii.

XXVII Waah weekuulut etuunako teyyo, nin fotom áhina heenatee nin fotom nincaama. Pale payenka ucawii weekiicee wa ti púkoo ya eti elon ya eti Císaacii ca, poko lamma efikanako ti saatee ya.☆

☆ XXI:XXI 21:21 Esaaya 54:11-12 ☆ XXI:XXVII 21:27 Esaaya 52:1; 60; Esekiyel 44:9

XXII

Hiyanu ha hiti elon ya

^I Fiye, maleekoo ya néeyisanam hiyanu ha hiti man ma miti elon ya. Immicaan catan samat nii weeloo, úmmufulii ti elemeyu ya eti Pútuun pa nin Císaacii ca.*

^{II} Ti pututa pítin pa penfakat pa piti saatee ya nin ti upii wa úsupak wa uti hiyanu ha, intaako punuun piti elon.* Oom punuun mpupuk ñapukal ñiyema ñaasuwan nin ñúsupak ti etiiil ya. Hiim óo hiim mpupuk poonool. Pahatal etempo mpúkuuñan písii pa púloon.

^{III} Pañanal empa púlunta pa mpiñanee pa etinene pitaako.* Elemeyu ya eti Pútuun pa nin eti Císaacii ca efeeyeno ti saatee ya, pimiikan etempo nkawaaseen po.

^{IV} Efikacuk puhoonu etempo, apan caacaw etempo incikiicee ti piyitii.

^V Etinene taak hánant. Etikasoolah ecaan eti lampi nin fotom ecaan eti caanak, kaatuko Ateeteyo Pútuun pa efipuwufanii ecaan.* Nkayeno pumansa fo cancowiyaaw púley.*

^{VI} Fiye, maleekoo ya neesokam: “Kilim enke keehintiyee nkíyemi kiti páni. Ateeteyo Pútuun

☆ **XXII:I 22:1** Esekiyel 47:1; Sakaliya 14:8 * **XXII:II 22:2** Nin ekina tom: “Man ma immitey ti pututa pítin pa piti saatee ya. Enuun ya eti elon ya toko hiyanu ha níhikatinoolee. Oom enuun neepuk ñapukal ñiyema ñaasuwan nin ñúsupak ti etiiil ya. Hiim óo hiim neepuk poonool. Pahatal eteyyo mpúkuuñan písii pa púloon.” ☆ **XXII:II 22:2** Púcook 2:9-10; Esekiyel 47:12 ☆ **XXII:III 22:3** Púcook 3:17 ☆ **XXII:V 22:5** Esaaya 60:19 ☆ **XXII:V 22:5** Dañel 7:18

pa peewufane pa piyaamakoola pa Kunuu ka keenape ka, púpoñiyoo poñ maleekoo etempo épiyisan pimiikan etempo waah wa weekaakaay wa pitaako toko fiye.”

Ekéy ya eti Yéesu

VII Yéesu naasok: “Nísiitan, inci oopa ti ékey toko fiye! Ayihaayih éetuule ya kilim ka keeyaamakoo lee ka kiti heekaakaay ha pitaako, keekiicee ka ti púkoo eyye!”

VIII Inci Sañ, inci síye incuk waah ewwe. Ta inci ínsiye ta incuk wo, ínkilipo ti woot maleekoo ya eeyeniyaam ya káyisan wo, kati múl yo.

IX Pale neesokam: “Ñaa, timpi hín eehuu! Inci lombo amiikan Pútuun samat nii awe niñ pákawiyi piyaamakoola pa niñ kéetuule ka hilim ha hiti púkoo eyye. Kílipo hátikin Pútuun pa!”

X Nene esokam: “Timpi yol kilim ka keeyaa-makoo lee ka keekiicee ka ti púkoo eyye, kaatuko caanak ca cílohaniyoo ta eehe púloon efihitaako ta.

XI An óo an aña náhin heenaput, atowo ti íhinu heenaput; an óo an eekuulut, atowo ti káakuulaati; an óo an aña náhin heecoonoole, atowo ti íhinu heecoonoole; an óo an eekuule, atowo ti pakuul.”☆

XII Yéesu naasok: “Nísiitan, inci oopa ti ékey toko fiye! Inci fapuuñanool kéehine ka heenape, insiñan ti pisiya kéehine ka heenaput, inci facooy an óo an ti páhin pa piteyoo.”☆

☆ **XXII:XI 22:11** Dañel 12:10 ☆ **XXII:XII 22:12** Kícimu 28:4; Esaaya 40:10; 62:11; Jeremiya 17:10

XIII Inci yem Alfa ya nin Omega ya, Ayáañ a nin Akelan a, Píyaañ pa nin Pikelan pa.”

XIV Kayihaayih keeñowe ka wañ wa uteyii, ancuk kati káyini hili papukal pa piti enuun ya eti elon ya,✧ nkanako ti putum saatee ya.

XV Pale piyen pa, pakasaay paka, pusupoolata pa, pumukala pa, pikaaya pa kaawaaseen ti pínaati nin ñincaama ña kéelafiye ka kincaam, poko púloon efikayeno tíkitaan.

XVI “Inci Yéesu, póñiyoopoñ maleekoo ya etoom epusok aluu waah ewwe nípituunan wo picanku pa. Inci yem Hínkonk ha hiti miin ma miti amansa ya Dawid,✧ inci lompo yem Ecaañan ya eemiñale ya eti mpucom pa.”

XVII Kunuu ka keenape ka nin maañooy ya ati Císaacii ca nkasok: “Kéy!”

An óo an éesiye, asok: “Kéy.”

An óo an aña pálaani mpucoke, ákey.✧

An óo an éelafiye pálaani man ma miti elon ya, alaan mo haahaw.

XVIII Inci Sañ, oopa ti kákupanan an óo an éesiye kilim ka keeyaamakoollee ka keekiicee ka ti púkoo eyye, kiti heekaakaay ha pitaako: an óo an eepenane tenko, Pútuun pa efipipenan teyoo hítaapanu óo hítaapanu heekiicee ti púkoo eyye.

XIX An óo an éefulane hilim ti kilim ka kiti Pútuun pa keekiicee ka ti púkoo eyye, Pútuun pa éfipufulan himpaac ha hiteyoo ti enuun ya eti

✧ **XXII:XIV 22:14** Púcook 2:9; 3:22 ✧ **XXII:XVI 22:16** Esaaya 11:1,10 ✧ **XXII:XVII 22:17** Esaaya 55:1

elon ya nin ti saatee ya eesampanee ya, eekiicee ya ti púkoo eyye.☆

XX Yéesu éetuunane ya eehe, asok: “Ee, inci oopa ti ékey toko fiye!”

Amíini! Kéy, Ateeteyo Yéesu!

XXI Alímaati Ateeteyo Yéesu asampan aluu púloon.

Kuloonaay
Karon: Kuloonaay (Portions)

copyright © 2018-2025 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Karon

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2025-07-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Jul 2025 from source files
dated 11 Jul 2025

404e2c05-c6eb-5f56-8cae-50a5b595ef9a